SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ 6 - 20 Ağustos 1990 Sayı 40 2500 LİRA

adımlar

BİRLİĞİN ALTERNATİFİ YOK

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ İLKE DERGİSİ YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ İLKER DEMİR'İ "AYIN MAHKUMU" İLAN ETTİ

Merkezi Londra'da bulunan Uluslararası Af Örgütü İlke yazı dergisi yazıişleri müdürü İlker Demir'i "Ayın Mahkumu" ilan etti. UAÖ'nün 20 yıldır sürdürdüğü bu geleneğe göre "ayın mahkumu" düşüncelerinden ötürü suçlananmahkumlar arasından seçiliyor. 10 yıldır cezaevinde bulunan İlker Demir halen Nazilli Cezaevi'nde bulunuyor. UAÖ bülteninde İlker Demir'le ilgili olarak şu bilgilere yer veriliyor:

"48 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Bu ceza ömürboyu hapisle eşdeğer olan 36 yıla indirildi. Yasal indirimler de uygulandığında en erken 1993'te serbest bırakılacak. 1980'den sonra siyasi tutuklular içinyapılan 40 cezaevinden biri olan Nazilli E Tipi Cezaevi'nde kalıyor. Evli ve bir kız çocuk babası. 1989 Nisan ayında yaptığı açlık grevi sırasında gardiyanlar tarafından dövülen 10 tutuklu arasında o da vardı. Açık görüş uygulandığı bir bayramda annesiyle birlikte kendisini görmeye gelen kızıyla görüştürülmemesine karşı çıktığı için dövüldü ve hücreye atıldı."

İlker Demir Cezaevinde Kızı İle

İlker Demir cezaevinde bulunan düşünce suçlusu gazetecilerden biri. UAÖ'nün son çağrısıyla birlikte ona dünyanın çok yerinden dayanışma mektup ve kartları yağacak. Bu çağrı hepimizi de yakından ilgilendiriyor.

"ÖLÜ OLARAK ELE GEÇİRİLMELERE SON"

İstanbul Cihangir'de iki gencin polis tarafından öldürülmesi üzerine bir imza kampanyası açıldı. Ataol Behramoğlu, Bilgesu-Müştak Erenus, Deniz Türkali, Yaşar Kemal, Ali-Işıl Özgentürk, Pınar Kür, Vecdi Sayar, Atilla Dorsay, Edip Akbayram, Zeynep Oral, Bekir Yıldız, Özdemir İnce, Leyla Erbil, Onat Kutlar gibi tanınmış yazar sanatçı ve aydınların da imzaladığı metinde şu görüşler yeralıyor:

ÖLÜ OLARAK ELE GEÇİRİLMELERE SON

12 Temmuz perşembe günü Cihangir'de Başkurt Sokağı'nda bir apartmanın bodrum katında güvenlik güçlerince kıstırılıp kuşatılan gençlerden ikisi bu güçler tarafından öldürüldü. Dünyanın her yerinde bu tür kuşatmalar çevrenin güvenliği yanısıra, kuşatılanların da güvenliğini kapsar ve kapsamak zorunda. Öldürülen gençlerden Gülay'ın babası, 'polis biraz sabırlı olsaydı, onları sağ yakalayabilirdi' diyor. Bizler aşağıda imzaları bulunan sanatçı, aydın ve yazarlar ise güçlerdeki denge eşitsizliğini özellikle vurgulayarak, 'polis sabırlı olmak zorundaydı' diyoruz. Adli davalar, peşin infaza dönüştürülemez. Herkesi, tüm kuruluşları insanların can güvenliğiyle yaşama hakkıyla, insan olma onuruyla ilgili konularda sorumlu ve duyarlı olmaya çağırıyoruz."

adımlar'dan

❐ Hüseyin Çakır

Öncelikle Adımlar'ın bir önceki sayısında 39. yerine 38 . sayı olarak çıkmasından dolayı özür dileyerek söze başlamak istiyorum.

Cumhurbaşkanı Özal "SS kararnmesi değiştirilmeyecek" diye açıklama yaptıktan sonra Kürt sorunu konusunda yazılanların içeriğine bakılmadan özellikle marksist sol görüşleri benimseyenlerin çıkarttıkları gazeteler ve dergiler başlıklara bakılarak toplatılıyor. Bizim 35 (39) sayımızda böyle bir gerekçe ile, "bölücülük ve milli duyguları zayıflattığımız "ileri sürülerek toplatıldı. Geçtiğimiz hafta Zonguldak ve Kastamonu gezisinde Yıldırım Akbulut, kimsenin ciddiye almadığı ama gerçekten üzerinde ciddi ciddi düşünülmesi gereken bir açıklama yaptı: "Ben Türk'üm diyen herkes Türk'tür." Kimse bu açıklamanın üstünde durmadı ama,bir başbakanın böylesine önemli bir konuda yaptığı açıklamasının ciddiye alınmaması Türkiye 'nin içinde bulunduğu durumun açık göstergesidir.

• • •

Adımlar'ın dağıtımını yapan arkadaşlar gönderdiğiniz cetveli doldurarak göndermelerini bekliyoruz. Satılan dergilerin her sayısının bedelini en kısa zamanda banka hesap numaramıza havale etmenizi bekliyoruz.

• • •

Telefonla konuştuğumuz sohbet ettiğimiz bir çok arkadaşımız Adımlar'ın beklentilere yanıt vermediğini söylüyor. Nasıl bir yayın bekleniyor ki beklentilere yanıt vermiyor.

Günlük bir gazeteden beklenen haberler ve yorumların yer alması isteniyor. Hemen her konuya yer veren bir dergi isteniyor. Herkese seslensin, herkesin alabileceği bir dergi olmalıdır deniyor. Marksistlerin teorik tartışmalarına yer versin, araştırmalar, incelemeler olsun deniliyor. Bunların hepsi ayrı uzmanlık konuları ve bu konuda yayın yapan yayınlar zaten. Bizimde böyle bir yayınımız olsun" deniliyor. Adımlar'dan beklenen ne? Öncelikle buna yanıt vermek gerekli.

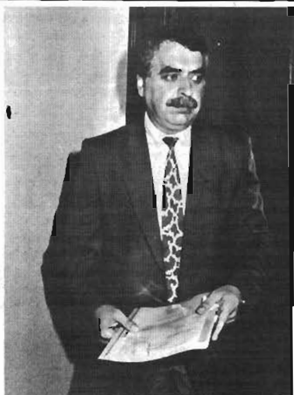
Bütün bu istemler haklı olabilir ama bizim bunu yapabilmemizin olanağı yok, bunları yapanlar da var. O nedenle bizim seslenmek istediğimiz kitle ;bugün demokratikleşme sorununa ciddi biçimde yaklaşan ,düşünen ve arayış içinde olanlar, komünistler, marksist sol olarak nitelenen çevreler . Bu çevrelerin önündeki tartışma konuları, birlik süreci ve yenilenme sorunlarını ele alan makalelere, inceleme ve araştırmalara yer vereceğiz.Elbette ki kendimizi salt bunlarla sınırlamak istemiyoruz. Kültür ,sanat, çevre, ve sivil toplumun temeli olan yığınsal örgütlenmelerin toplumsal ,politik yaşama katılımı sorunları vb sorunları ve çalışmaları. Farklı düşünceler olsa da her düşünsel ürüne yer vereceğiz . sizlerinde önerilerinizi bekliyoruz.

Amacımız demokratikleşme sürecine katkıda bulunmak. Bunu siz okurlarımızla birlikte, sizlerin yazıları, düşünsel ürünleriyle birlikte gerçekleştireceğimizi düşünüyorum.

❐ Su Basın Yayın ve Ticaret A.Ş. adına Sahibi: Zülfü Dicleli ❐ İşletme Müdürü: Atilla Tanılkan ❐ Yazı İşleri Müdürü: Hüseyin Çakır ❐ Yönetim Yeri: Peykhane Sokak No: 44 Kat: 4 Sultanahmet - İstanbul / Tel: 516 97 65 Fax: 516 11 79 ❐ Dağıtım: GAMEDA ❐ Baskı: Paşahan Matbaası

TBKP İstanbul İl Başkanı Zakarya Mildanoğlu

HERKESİ KUCAKLAYACAK BİR KONGRELER SÜRECİ

Önümüzde duran en önemli görev: Sorunlar içinde boğulmuş İstanbul kenti ve halkının şu an için en can alıcı olan Su sorunun yanında, Barınma, Ulaşım, Sanayi, Sağlık, Eğitim, Çevre, Kültür gibi alanlarda tüm meslek örgütleriyle, yerel yönetimlerler, siyasal partilerle eşit haklı düzeydi katkılarımızı koyacağız.

TBKP'nin il ve içe örgütleri kuruluşu devam ediyor. 25 Temmuz günü İstanbul İl yönetimi kuruldu. İstanbul İl Başkanlığının yaptığı basın açıklamasında, "yetmiş yıla yaklaşan Cumhuriyet tarihimizde bir komünist partisi ilk kez İstanbul sokaklarından birinde, kapılardan birine tabelasını asıyor. TBKP'nin yasal olarak kuruluşunun ardından, Türkiye'nin en büyük kentinde bir komünist partisi il örgütünün kuruluşu, aynı zamanda, insan hakları ve demokrasinin kazanılması yolunda atılmış bir adımdır" deniyor.

TBKP İstanbul İl Başkanı **Zakarya Mildanoğlu** ile yaptığımız söyleşide partinin ilçelerde örgütlenmesi, önündeki çalışmalar üstüne konuştuk.

-İstanbul'da TBKP'yi kurdunuz. Tabelayı astıktan sonra çevredeki yakın komşularınızdan nasıl tepki aldınız?

Mildanoğlu- Beklediğimizden çok daha olumlu izlenimler edindik. Bu verdiğimiz mücadelenin haklılığının ve doğruluğunun pratik göstergesi oldu.

Mahalle sakinleri, il binamıza gelerek hayırlı olsun dediler. Mahallemizin muhtarı, yaşlı bir amca kapının önünden geçiyormuş tabelayı görmüş, gelip bizimle tanıştı, bir yardımım dokunabilir mi, dedi.

Tabelayı çevreden gören bir çok vatandaş hayırlı olsun dedi. İlk önce tedirgin olan aynı binadaki komşular bizimle tanıştıktan sonra bir ihtiyacımızın olup olmadığını, nasıl yardımcı olabileceklerini sordular.

-İl yönetimi olarak önünüze koyduğunuz ve yapmak istediğiniz acil işler neler?

Mildanoğlu- Bunları şöyle kısa kısa sıralayabilirim. Önümüzde partimizin kongre süreci duruyor. İstanbul ilçelerini ve ilini kongre sürecine hazırlayacağız. Kongrelerimizi eski TİP, TKP üyeleri ve TBKP çalışmalarına katılmak isteyen herkesi kucaklayacak biçimde hazırlamak için çalışacağız.

Marksizlerin bir erk partisi süresince TBKP İstanbul İl ve ilçeleri olarak aktif biçimde katılacağız. Çalışmalarımızla yerel insiyatif çalışmalarını üst üste düşürmeye çalışacağız.

Fiili yasallığını kazanan partimizin önünde hukuki yasallığını kazanma görevi duruyor. Sonbaharda, birlik partisi ile demokrasi ve özgürlük kampanyasına hazırlanacağız.

Önümüzde duran en önemli bir görev: Sorunlar içinde boğulmuş İstanbul kenti ve halkı için en can alıcı olan su sorunun yanında, barınma, ulaşım, sanayi, sağlık, eğitim, çevre, kültür gibi alanlarda tüm meslek örgütleriyle, yerel yönetimlerle, siyasal partilerle eşit haklı düzeyde katkılarımızı koyacağız.

-Birlik süreci 21 Temmuz'da somut bir zemine oturdu. Koordinasyon oluştu, program ve tüzük komisyonları belirlendi. İstanbul'da yapacağınız çalışmaları biraz daha açarmısınız?

Mildanoğlu- Öncelikle belirtmek isterim ki; birlik, yasallık ve yenilenmeyi bir zorunluluk olarak değerlendiri-yoruz. Bilindiği gibi bir yürütme kurulu program ve tüzük komisyonu seçildi. Tüm çalışmalar birlik partisi yürütmesince hazırlanacak ve tartışmalar bu doğrultuda yürüyecek. Biz buna tabiyiz. O nedenle İstanbul İl yönetimi olarak birlik sürecine yönelik gündemimiz sadece ve sadece birlik yürütmesine yardımcı olmak doğrultusunda olacaktır. Onun ötesinde, bizim tek başımıza parti olarak birlik süreciyle ilgili yapacağımız herhangi bir şey olmayacaktır.

-İstanbul ilçelerinin oluşmasına başlandı mı? Bu konudaki programınız nedir?

Mildanoğlu- Genel Yönetim Kurulu toplantısında biz, Ağustos ayının sonuna kadar ülke düzeyinde örgütlenmeyi tamamlayıp sonra kongreler sürecine girmeyi kararlaştırdık. İstanbul ilçeleri bu süreden daha önce tamamlanacak. Önümüzdeki günlerde ilçe oluşumlarına başlıyoruz.

TBKP İSTANBUL, SAKARYA, BURSA VE ESKİŞEHİR İL ÖRGÜTLERİ KURULDU

TBKP İzmir ve Kocaeli İl örgütlerinden sonar İstanbul, Sakarya, Bursa ve Eskişehir İl Örgütleri de kuruldu. Gaziantep İl Örgütünün kuruluş hazırlıklarının ise bitmek üzere olduğu belirtiliyor.

25 Temmuz günü kuruluş dilekçesini İstanbul Valiliğine vererek yasallık kazanan TBKP İstanbul İl örgütü. TBKP Merkez Yürütme Kurulu tarafından atandı. İl Başkanlığına mimar Zakarya Mildanoğlu getirilirken, İl sekreterliğine Berat Zeynep Vardal, saymanlığa da Gürsel Demirkol getirildi. İl yönetim kurulunun öteki üyeleri ise şöyle: Melek Nurlu, Muharrem İkitimur, İsmet Erol ve Vedat Ayanoğlu.

TBKP İstanbul İl örgütünün kurulması ardından iki ilçe örgütünün kuruluşu da tamamlandı. TBKP Küçükçekmece ve Zeytinburnu ilçe örgütleri kurularak faaliyetlerine başladılar.

19 Temmuz günü kuruluş başvurusu yapılan Sakarya İl örgütü de çalışmalarına başladı. Sakarya İl Başkanlığına Şaban Günel (işçi). İl sekreterliğine Faik Avcı, saymanlığa da Faik Bostancı getirildi. İl yönetim kurulu şu üyelerden oluşuyor:

Keramettin Kaçar, Zafer Kutlu, İsmail Tokdemir, Selahattin Ekici.

TBKP Sakarya İl Örgütü'nün açılışı nedeniyle düzenlenen toplantıda konuşan genel sekreter Haydar Kutlu, komünist partisini 70 yıl yasaklayanların çok şey kaybettiğini vurguladı ve "bu uğurda, bu günlere ulaşmak için çok mücadele verildi. Çok kan aktı. Ancak biz intikam peşinde değiliz. İntikamı tarih aldı" dedi.

TBKP Eskişehir İl örgütü de kuruluşunu gerçekleştirerek çalışmalarına başladı. İl Başkanlığına Ramazan Şahin'in (işçi) getirildiği Eskişehir il örgütünü görev dağılımı şöyle: Semih Dinçer (sekreter), Yaşar Sayan (sayman) İrfan Pervane, İbrahim Bayar, Naim Dilek, Selçuk Çatak.

Kuruluşunu tamamlayan il örgütlerine Bursa da eklendi. Valiliğe başvuruda bulunarak kuruluşunu tamamlayan Bursa İl örgütündeki görev dağılımı şöyle:

Osman Özdemir (İl Başkanı-işçi-), Hasan Demirdöven (sekreter), Nihat Yılmaz (Sayman), Remzi Aladağlı, Alaaddin Keskin, Orhan Ural, Salim Bayram.

TBKP İstanbul İl Örgütü Yöneticileri Toplu Halde

Cezaevlerindeki Dostlar ve Sınıfta Kalan Bizler

İçerideki arkadaşlarımızla iletişimi sürdürmenin en kolay yolu mektuplaşmak, ama gelgelelim biz genel olarak yazma alışkanlığı olmayan, yazılı kültüre henüz tam olarak geçememiş bir toplumun bireyleriyiz. Biz not tutmayız, günlük tutmayız, düşündüklerimizi yazılı olarak ifade etme yetimiz pek gelişmemiştir.

❑ **Yüksel Selek**

Kongre sürecine hızla yaklaşıyoruz. Geçmişin muhasebesini zaman ve olanaklar ölçüsünde yapmaya çalışıp olumlu değerlerimizi geleceğe taşıyacak, yanlışlarımızdan ve hatalarımızdan dersler çıkaracağız. Kaynağı ne olursa olsun kimi stratejik, taktik, politik, örgütsel hatalarımız artık düzeltilemiyecek, telafi edilemiyecek kertede geçmişe malolmuş olacak. Bunların genellikle gerek uluslararası komünist hareketin, gerekse ulusal hareketimizin tarihsel nedenlerine bağlı olarak işlenmiş hatalar, yanlışlar olduğunu göreceğiz. Dersler çıkarmakla yetineceğiz. Ama kimi hatalarımızın ise süregenliğinin ayırdına varacak, bunların siyasal, toplumsal, kültürel, yapısal nedenlerine daha derinlemesine inmeye çalışacak, düzeltmenin yollarını arayacağız.

Bu çerçevede on yıla yakındır güncelliğini, yakıcılığını koruyan, gün geçirmeden üzerine gitmemiz gereken bir hatamızdan söz etmek istiyorum. Öyle ki, bu hatayı sürdürdüğümüz her gün açtığımız yara derinleşiyor; hem onun nesnesine, hem Partiye, hem de kendi kişiliklerimize verdiği zarar büyüyor. Sözü uzatmadan söyleyelim, güncelliğini koruyan bu hata **cezaevleri politikamız**dır. Daha doğrusu **cezaevi politikasızlığımız**. Kanımca, on yıllık bir geçmişe uzanan bu ihmalin hesabı da kongrenin gündemine gelmelidir. Bu kategorideki hata alanı, cezaevlerini aşarak 80 sonrasında yaşanan örgütsel kopukluklar, insanların kaderleriyle başbaşa bırakılma sonucunda yaşanan dramatik birikimlere kadar genişleyebilir. Duvarların ardında ya da dışında oluşmuş kırgınlar ordusunun kaçınılmazlıkla, nesnel koşullar sonucu mu yoksa bu olağanüstü baskı dönemi daha az tahribatla yaşanabileceği halde politikasızlık, aldırmazlık sonucu mu oluştuğunun ortaya konulması önem taşıyacak. Gelecekte de böyle zorlu dönemler yaşanmayacağının garantisi olmadığına göre...

Cezaevlerindeki arkadaşlarımızın ve yakınlarının yaşadıkları konusunda yapılabilecek ciddi bir savunmanın, haklı gerekçelerin olabileceğinden kuşkuluyum. Ama yine de tartışılmaya başlanmalıdır. Örneğin halen cezaevinde bulunan çok sayıdaki arkadaşımız bu konuda ne düşünüyor acaba? Hemen söyleyelim, biz dışardakiler, bir zamanlar aynı tezgâhtan geçmiş bile olsak, içerdekilerden kocaman bir sıfır aldık. **Sınıfta kaldık.**

ONLARCA ÇİFT GÖZ ÜZERİMİZDE !

Duvarları delen onlarca çift gözün üzerimizde olduğunu duyumsuyor musunuz? Biz, 89 Kasımında cezaevleriyle dayanışma amacıyla oluşturduğumuz çalışma grubu olarak yetersizliğimizin de getirdiği bir duyguyla ve bu bakışların anlamını daha da yakından bilerek utanıyoruz. İyi niyetimiz ve çabamız yetmiyor rahatlamamıza. Bu ayıbımızın nedenlerini bulmak için düşünüyor, tartışıyoruz. Soruyoruz, duyarsız mıyız? Hayırsız mıyız, aciz miyiz? Tüm parti olarak ve tek tek partililer olarak hepimiz birden duyarsız, hayırsız, aciz olamayız her halde. Peki öyleyse ne?

Diyelim ki, hata Partinindir. Cezaevlerine yönelik bir politikası olmamıştır. Cezaevlerindeki arkadaşları politik süreçlerden haberdar edememiştir, onları bu süreçlere katmayı başaramamıştır. Onlarla tek tek insanca ilişkileri sürdürmenin mekanizmalarını oluşturamamıştır. Evet, bunların hepsi doğrudur. Peki, ya cezaevine girmeden önce bu insanlarımızın mahallesinde, hücresinde, örgütünde omuz omuza mücadele ettikleri yoldaşlarına, arkadaşlarına ne diyeceğiz? Ya onlarla birlikte aylarca, yıllarca aynı cezaevinde, aynı koğuşta yatmış çıkmış arkadaşlarına? Dışarda hayat çok zor diyebiliriz, işlerimiz çok, vaktimiz yok, diyebiliriz. Ama bu bizi mazur göstermeye yetmeyecektir. İçimizi rahatlatamıyacaktır. Yoksa nerde kalır bizim yoldaşlığımız, hümanist dünya görüşümüz? Hayır, biz bu kadar kusurlu insanlar olamayız. Bunun başka nedenleri olmalı? Sakın bu biraz da kültür sorunu olmasın! Ait olduğumuz kültürden gelen eksiklerimiz, alışkanlıklarımız cezaevlerindeki dostlarımızla iletişim ve dayanışmamıza engel olmasın?

GELENEKSEL KÜLTÜR MÜ BAĞLIYOR ELLERİMİZİ?

İçerdeki arkadaşlarımızla iletişimimizi sürdürmenin en kolay yolu mektuplaşmak; ama gelgelelim biz genel olarak yazma alışkanlığı olmayan, yazılı kültüre henüz tam olarak geçememiş bir toplumun bireyleriyiz. Biz not tutmayız, günlük tutmayız, düşündüklerimizi yazılı olarak ifade etme yetimiz pek gelişmemiştir. Mektup yazmayı da bu yüzden sevmeyiz. Böylece kendimizi o her biri bir dünya olan arkadaşlarımızla zenginleştirme mutluluğundan, onları ise dışarıya açılan bir pencereden, güzelim bir arkadaşlıktan, dostluktan yoksun bırakmış oluruz.

Zamanımız yetmiyor, işimiz çok mu demiştik? Eğri oturup doğru konuşalım. Tüm gelişmemiş, sanayileşip kentleşmemiş toplumlarda olduğu gibi bizlerde de zaman kavramı yeterince oluşmamıştır. Bir günümüzü nasıl geçirdiğimizi, kaç saatimizi üretici çalışmayla değerlendirip kaç saat lokallerde, şurda burda çene çaldığımızı, kaç saat boşa harcadığımızı dürüstçe bir hesap etsek, sanırım işin içinden yüzakıyla çıkacak kişi sayısı çok az olacaktır. Zamanı iyi kullanabilsek, gereksiz yere harcadığımız bölümünde kaç mektup yazılır, kaç aile ziyareti, kaç cezaevi ziyareti yapılırdı. Kısacası biz aslında rölantide çalışır, Nazım'ın dediği gibi, konuşmayı "şehvetle" severiz.

Arkadaşlarımızla iletişimin bir yolu da okuduklarımızı paylaşmaktır. Bu konuda da pek övünülecek bir durumda olduğumuz söylenemez. Biz, sosyalistleri de dahil, okuyan bir topluluk değiliz. Kitap pahalı demek de haklı bir gerekçe değil. Kitap hâlâ en ucuz metalardan ülkemizde. Bu da bir kültür sorunu. Okuyup cezaevine dostlarımıza gönderdiğimiz kitap sayısı kaç? Kaç dergi okuyoruz düzenli, kaçını postaladık dostlarımıza?

Geleneksel kültürümüzün kemikleştirdiği bir özelliğimiz de her şeyi yukardan beklemek. Cezaevleri Partinin sorunu, ben tek başıma ne yapabilirim ki? Bu sorun örgütle çözülür, dediğinizi duyar gibiyim. Tabii çok haklısınız da, parti soyut bir varlık değil ki, senden, benden, bizlerden oluşmuyor mu? Ah.. evet, yönetim demek istiyordunuz. Dostlarımızla dayanışma için, sıcak ilişkiler kurmak için de Parti merkezinden yönlendirme mi beklemeliydik?

O beğenmediğimiz bireyci Avrupalı burjuvalar hiçbir örgüt üyesi olmadan da, hem de dünyanın herhangi bir yerindeki, yüzlerini bile görmedikleri insanlarla dayanışma içinde olabiliyorlar. Bu fark nereden geliyor? Kanımca onlar hümanist kültür gelenekleriyle, insan hakları konusundaki bilinçlilikleriyle tek tek kişileri kendileri gibi duyumsayabiliyor, hümanizmanın soyut insan kavramından somut insana geçebiliyorlar. Bu nedenle de bilinen deyişiyle, "orada insanın değeri var". Bundan kastedilen de tek tek kişilerdir.

BİRİMİZ HEPİMİZ İÇİN DE, HEPİMİZ BİRİMİZ İÇİN Mİ?

Geleneksel kültürün bir değeri de, topluluğun çıkarını bireyin üstünde tutmasıdır. Birey; ailenin, kabilenin, devletin, sınıfın, partinin çıkarları için feda edilebilir. Bireyin önemi işlevli olduğu süreçedir. Geleneksel devrimci anlayışımız da, örgüt anlayımız da bu kültürden kaynaklanıyor. Halkımız için ölmek, vatan için ölmek mi, yoksa onlar için yaşamayı becerebilmek mi? sorusunun yanıtı da burda. Ölen ölür, kalan sağlar bizimdir kültürü bu...

Dayanışma anlayışımız da bu kültürle biçimlenmiş. Sorumluluk kollektif ve anonim. Geçmişte de, bugün de sınıf için, örgüt için başarılı dayanışmalar örgütledik. MESS'e karşı MADEN-İŞ grevlerinde, başka grevlerde, Partinin yasallaşma sürecinde.. Politik hedeflerimiz için, toplumun ya da örgütün genel çıkarları için, örgüt yönetimi karar alır ve biz kolları sıvarız. Ama yukardan bir şey gelmeden bağımsız bir kişi olarak, kişisel sorumluluk duyarak somut, belirli A, B, C kişiler için pek sorumluluk duymayız, harekete geçmeyiz. Kabile, geniş aile, baba devlet, merkeziyetçi parti, demek vb. zinciri bu. Bu zinciri kırıp, özgür, girişimci, sorumlu kişilikler olmak zorundayız. Kaldı ki, cezaevlerindeki arkadaşlarımız bizim kollektif varlığımızın, tek tek dikkate almamız gereken parçasıdır. Bu nedenle kendimizi ne kişisel, ne de örgütsel sorumluluğumuzdan soyutlayabiliriz.

ONLAR ÖZGÜR OLMADAN BİZ ÖZGÜR SAYILMAYIZ

Partimizin, örgütlerimizin 80 sonrasında yaşadığı darbelerden en fazla zarar gören bu arkadaşlarımıza belli bir dönem yeterince sahip çıkamamış olmamız, yine aynı nedenle mazur görülebilir. Ama toparlanma, birleşme dönemlerimiz için, yasallaşma sürecimiz için aynı hoşgörü gösterilebilir mi? Bu süreçleri onlarla iletişim içinde, onları da olabildiği kadar katarak yaşayamamış olmamız kuşkusuz eleştirilmelidir. Cezaevindeki arkadaşlarımız da en çok buna gereksinim duymuşlar, en çok bu yüzden kırgınlık hissetmişlerdir.

Yasallaşma sürecinin rejimle göğüs göğüse verilen zorlu bir mücadele dönemi olduğu, hem de bu süreci fizik olarak parçalı (cezaevi, yurt dışı, ülke) bir yönetimle yaşadığımız, zaman zaman yönetim boşluğu içine düştüğümüz, yarı legal yarı illegal olmanın bölünmüşlüğüyle mâlûl olduğumuz doğrudur. Ama artık bunları büyük ölçüde aştık. Şimdi artık Genel Başkanımızla, Genel Sekreterimizle, yurt içinde bütünlüğünü sağlamış, yasal bir parti olarak sürdürüyoruz mücadelemizi. Bütün gücümüzle yasallığı hukuksal olarak da kazanacağımız, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önündeki tüm yasakları zorlayacağımız bir dönemi yaşıyoruz. Mücadelemiz artık demokrasi için oluşmuş geniş bir ulusal mutabakat zeminine oturmuştur. Şimdi görev, tüm güçlerin, **içerisiyle, dışarısıyla** bu amaç için seferber edilmesidir.

Cezaevlerindeki arkadaşlarımız da bu mücadelenin öznesi olduklarını Çanakkale'de başlayıp diğer cezaevlerine yayılan açlık grevleriyle yüzümüze bir şamar gibi çarpmışlardır. Üstelik bu geniş bir kamuoyu için de uyarıcı olmuş, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üzerindeki yasakların kalkması mücadelesine daha aktif katılması gereken diğer güçlerin de katılımını teşvik etmiş, biraraya gelmelerine hizmet etmiştir. **Düşünceye Özgürlük Koordinasyon Kurulu** böylece doğmuş, kalıcılaşma perspektifi kazanmıştır.

Şimdi gerek bu platformda yer alan kuruluşlar teker teker, gerekse topluca TBMM'nin açılışına, 12 Eylülün yıldönümüne dek düşecek bir demokrasi ve özgürlükler kampanyasına hazırlanıyorlar. Tüm bu kuruluşların mutabık oldukları bir görüş de, cezaevlerindeki siyasi mahkûmların bu kampanyanın önemli bir ayağını oluşturacaklarıdır. Onların kampanyaya hem fikir ve önerileriyle, hem doğrudan özgün eylemleriyle katılımını sağlamak ise daha çok biz dışardakilerin becerisine bağlı olacaktır. Onlar özgür, olmadıkça kendimizi özgür sürdürdüğümüz mücadeleyi ise başarıya ulaşmış, sayamayız.

Yurt Gezisini sürdüren
TBKP Genel Başkanı Nihat Sargın:

"141-142'nin Kaldırılması için Herşeyi yapmaya kararlıyız"

141-142'ye karşı mücadelenin neredeyse son aşamasına giriyoruz. Sonucu bu konuya taraf olanların ortaya koyacakları ağırlıklar belirleyecek. Sorun ya çözülecek ya da yasakların varlığını koruduğu yeni bir statüko oluşacak.

Adımlar Haber Merkezi- BKP Genel Başkanı **Nihat Sargın** MYK üyelerinden oluşan heyet 24-26 Temmuz günü Dikili festivaline katıldı. 27 Temmuz'da Manisa'dan başlayan yurt gezisi Denizli, Muğla, Mersin, Adana, Hatay , Gaziantep, Eskişehir illerindeki TBKP'liler ve Birlik partisi çalışmalarına katılanlarında katıldığı toplantılarla devam etti. Toplantıları izleyen muhabirlerimizin bildirdiklerine göre **Nihat Sargın** toplantılarda özetle şu sorunlar üstünde durdu.

Müdahale ederek dönüştürücü etkide bulunmak

TBKP'nin kuruluşundan sonraki gelişmeleri özetleyen Nihat Sargın, yeni programın özelliklerini genel olarak anlattı. Bu programın uzlaşma programı olmadığını ve temel mantığının politikaya hemen müdahale ederek dönüştürücü etkide bulunmak olduğunu belirtti. Bu program anlayışının yasal bir partiyi gerektirdiğini belirten Sargın, bu nedenle yurda döndüklerini anlattı.

Bu dönüşün ve yasal Komünist Partı kurmak isteğinin açıklanmasının demokrasinin gelişmesi yönünüde önemli bir müdahale olduğunun üstünde durdu. Sargın bu adımın olumlu sonuçları her aşamada görüldü, bütün dünyada Komünist Parti'ler gerilerken TBKP demokrasiyi ilerletmeye katkı koyduğu için sempati ve destek kazandı dedi. Solun yıllardır genel Politikaya bu çapta müdahalesinin görülmediğini belirterek **Mustafa Suphi**'lerin dönüşü ve 1965 TİP'inin çalışmalarının genel politikaya önemli müdahale örnekleri olduğunu belirtti. 1987'de başlatılan müdahale politikasının son aşamasına geldiğimizi belirten Sargın 141-142'nin kaldırılması için herşeyin yapılması gerektiğini ve TBKP'nin bu yönde herşeyi yapmaya kararlı olduğnu açıkladı.

141-142 demokrasi güçlerinin tepesindeki kılıç

Türkiye'de Komünistüm demek hep suç oldu. Bu konudaki yasağın aşılmasının ne anlama geldiğini çok iyi bilen egemen güçlerin bir biçimde komünizm üzerindeki yasağı sürdürmeye çalıştıklarını, bunun çok tehlikeli bir durum olduğunu, bugün kulanılacak olmasa bile demokrasi güçlerinin tepelerinde bu kılıcın sallanmasına razı olmamaları gerektiğini belirtti.

Ayrıca 141-142'nin yanlızca TBKP'nin yasal olarak çalışmasına engel çıkarmadığını, ismi ne olursa olsun kendisini marsist olarak tanımlayan ve Kürt sorununa programında yer veren her siyasal hareketin bu maddelere çarpacağını ve bu anlamda kaderlerinin TBKP ile ortak olduğunu belirtti. Bu nedenle soruna TBKP kapatılacak ama birlik partisi yasal bakımdan kolaylıkla kuruluşunu gerçekleştirecek diye bakılamayacağını belirtti.

141-142'ye karşı mücadelenin neredeyse son aşamasına giriyoruz: Sonucu bu konuya taraf alanların ortaya koyacakları ağırlıklar belirleyecek. Sorun ya çözülecek ya da yasakların varlığını koruduğu yeni bir statüko oluşacak. Hapishaneler ve demokratik örgütler bir ağırlık oluşturmak için hazırlanıyor. TBKP gelişmesine önemli katkılar koyduğu bu yasakların kalkması mücadelesine komünist kimliğiyle . özgürlüğü tartışılan insanlar olarak sonuç alıcı katkılar yapabilir. Şu andaki konumu ne olursa olsun TBKP'nin potansiyelleri bu zeminde kolayca birleşebilir.

TBKP bütün gövdesiyle birlik sürecinde

Soruna yalnızca TBKP'nin birliğe katılma ve varlığına son verme kararı açısından yaklaşsak bile bir kongrenin kaçınılmaz olduğu açıktır. Bir parti ancak kongreyle böylesine önemli bir kararı parti yasallığına uygun biçimde alabilir. Bunun dışında her türlü karar tartışmalı olacaktır ve yasal değildir. Elbet teki bunu dayatıcı bir durum olarak kullanmamak gerekir. Fiili durumun ve TBKP'lilerin birlik yönünde netleşen tutumlarının sözkonusu parti yasallığından daha güçlü olduğunu savunanlarımız olabilir. Bu görüş sahiplerinin alacağı tutumu tartışmaya kendi payıma hakkım olmadığını sanıyorum: Ancak partinin kapısını bir gün kapatıp çıkmayı da kendi açımdan doğru görmüyorum dedi. TBKP'nin bütün gövdesiyle birlik süreci içinde yer aldığını açıklayan Sargın, birliğin alternatifi olmadığını belirtti. Diğer yandan TBKP'nin komünizm üzerindeki yasak kalkana kadar varolamaya devam edeceğini, bu amaçla sonuna kadar gideceğini ve herşeyi yapacağını, bu başarıyı kazanmasıyla partinin varlığının da sona ereceğini açıkladı.

Kadınlar parti faaliyetine çekilmeli

TBKP heyetinde bulunan **Abdurrah Atalay** ve **Hatice Ceylan** da değişik konular üzerinde görüşlerini açıkladılar ve sorulara yanıt verdiler.

Ağırlıklı olarak kadın sorunları üzerinde duran MYK üyesi Hatice Ceylan kadınların parti faaliyetine çekilmesinin önemli olduğunu, bu yönde hertürlü yolun açılmasının gerektiğini belirtti. Henüz partide de kadınların politik ve sosyal yaşamda yer alması için gereken olgunluğa ulaşılamadığını ve kadın sorunlarından sözedildiğinde bunun tebessümlerle karşılandığını, bunun çok yanlış bir tutum olduğunu belirtti.

Hiçbir sorunun gerçek sahipleri olmadan çözülemeyeceğini, bir özgürlüğünün gerçek sahipleri yoksa o özgürlüğün kazanılamayacağını belirten Ceylan, kadınların öne çıkmasını ve hakların herzaman, her koşulda, hangi nedenle olursa olsun geri planaitilmesine engel olarak savunmaları gerektiğini anlattı.

TBKP MYK üyesi **Abdurrahman Atalay** daha çok TBKP GYK kararlarını açıkladı.

GYK kararlarının Genel Başkan Nihat Sargın'ın çizdiği politik çerçevenin somutlanması olduğunu anlatan Atalay kararlar hakkında genel olarak bilgi aktardı.

GYK kararlarının birlik ve yasallık konularını somutlamaya çalıştığını anlatan Atalay iki sorunun da kendine göre gerekleri oluğunu ve gereklerin birbirine karıştırılmasının birçok sorunlara yolaçtığını anlattı.

GYK kararlarının parti içindeki ilişkilerin onarılmasını amaçladığını, bunu önümüzdeki politik gelişmelerin gereklerine denk düşen somut eylemler platformunda başarabileceğimize inandığını belirtti.

KARMAŞIK SORUNLAR KARMAŞIK ÇÖZÜMLER ÇAĞIRIR

❑ **Zülfü Dicleli**

Türkiye'nin birçok büyük sorunu var. Bu sorunlar her geçen gün ağırlaşıyor. Öteyandan düne kadar ayırdına varmadığımız sorunlar gündeme geliyor. Gelir dağılımı, işsizlik sorununa, Kürt sorununa, örneğin İstanbul'un su sorunu, genel olarak "İstanbul sorunu" ekleniyor. Çözüm bekleyen sorunlar artıyor ve karmaşıklaşıyor.

Günümüzün sorunları karmaşıktır ve giderek daha karmaşıklaşacaktır.

Bir kere, her bir sorunda etkide bulunan faktörler çoğalmakta ve çeşitlenmektedir. Üretim ve üreticiler çeşitlendikçe, dünya küçüldükçe, ideolojik, politik, kültürel çeşitlenme de artıyor ve her bir sorun giderek çoğalan sayıda faktörün toplam bileşkesi olarak gelişiyor. İkincisi, her bir sorundaki gelişmeler bütün öteki sorunlardaki gelişmeler üzerinde artan ölçüde etkide bulunuyor, ileri ve geri bağlantılar, karşılıklı etkileşim büyüyor.

Bunların sonucunda, hem her bir sorun ayrı, özgül bir gelişme gösteriyor, farklılaşıyor, hem de sorunlar ve onların gelişiminde rol alan güçler arasında artan bir "karşılıklı bağımlılık" oluşuyor.

Toplumların giderek türdeş hale gelmediğini (homojenleşmediğini), tersine çeşitlendiğini ve karmaşıklaştığını (heterojenleştiğini) düşünürsek, gelecekte bu eğilimlerin daha da güçleneceğini görebiliriz.

Böylesi koşullarda, artık, ne şu yada bu sorunu, "temel sorun", "en büyük sorun", "bütün öteki sorunların bağlı olduğu sorun" gibi kategorilerle tanımlamak, ne de şu ya da bu sorunun önceden belirlenebilecek tek bir çözümünden söz etmek mümkündür. Her sorun, belli bir bağlamda, önemlidir ve bütün sorunlar çözüm beklemektedir. Ama farklı çelişkilerin ürünü olan farklı sorunlar farklı çözümler gerektirmektedir.

Artık "temel sorun" yoktur, her biri, hem özgül bir gelişme gösteren, hem de ötekilerle etkileşim içinde olan birçok "temel sorun" vardır.

Artık sorunların "kesin çözüm"leri, "tek doğru çözüm"leri olamaz, ancak ucu açık, toplumsal etkileşim içinde sık sık yeniden gözden geçirilip düzenlenecek "çözüm önerileri" söz konusu olabilir.

Şunun da altını çizmeliyiz: Bu koşullarda artık bir sorunun "tek yada asıl sahibi" de olamaz. Her büyük sorun herkesi ilgilendiriyor ve hiçbir sorun tek bir gücün olanaklarıyla çözülemez.Tersine sorunların çözümüne, ancak bütün güçlere açık olan, onların görüş ve yaklaşımlarını, eleştirilerini dikkate alabilen politikalarla katkıda bulunulabilir.

Başbakan Yıldırım Akbulut'un geçen hafta Kürt sorununa ilişkin yaptığı açıklamalar, çağdaş dünyanın bütün bu gerçeklerini hiçe sayıyor. Başbakan, son derece karmaşık olana ve giderek karmaşıklaşan bu sorunu son derece basite indirgiyor. "Türkiye'de yaşayan herkes Türktür, tersini öne süren bölücü, vatan hainidir" diyor. Bu basit tanımlamadan gene son derece yalınlaştırılmış, basitleştirilmiş bir "çözüm" çıkıyor: "Bunlarla sonuna kadar savaşacağız!" Resmi politikanın tercihi tek doğru, mutlak çözüm olarak sunuluyor ve farklı görüş ve öneriler, örneğin SHP'nin "Güneydoğu Raporu", dikkate alınmak bir yana, suç sayılıyor.

Bu, çıkmaz bir yoldur. Karmaşık bir sorun basit yöntemlerle çözülemez. Resmi politika tekrar tekrar yeni açmazlarla karşılaşmaya mahkumdur.

Resmi politikayı koşullandıran yalnızca iktidardaki politikacıların ve devlet adamlarının anlayışları değildir. Bunun da ötesinde, mevcut devlet yapısı nesnel olarak bu politikayı beslemektedir. Bir piramit şeklinde yapılanmış iktidar organları, içe kapalı, sivil toplumla hiçbir diyalogu olmayan devlet kurumları ancak yukarıda belirlenip basitleştirilen yalın komutlara göre işleyebilir. Piramitler, karmaşık politikalarla, çokseçenekli, esnek yaklaşımlarla uyuşamazlar. Bunlar karşılıklı birbirini dışlar.

Devletin bu yapısı çağdaş gereksinimlere yanıt vermekten çok uzak olduğu için resmi politikalar hemen her alanda sorunları çözmekten çok ağırlaştırıyor.

Piramit yapılar, dikey işleyen örgütler, toplumu tepeden denetleme ve düzenleme anlayışı sonucu yaşam buldu ve uzun bir dönem işlev gördü. Monolitik fabrika, monolitik şirket, monolitik parti, monolitik devlet: bunlar hep aynı dönemin özgüllükleridir. Bilim ve teknolojinin, üretici güçlerde, üretim ve tüketimde, enformasyon ve kominikasyonda plaralizmi egemen kılmaya başladığı çağdaş dünyada ise, toplumlar artık denetlenmek ve düzenlenmek istemiyor. Tersine kendileri denetlemek ve geleceklerini düzenlemek istiyorlar. Monolitik yapılar ömrünü dolduruyor.

DEVAMI 15. SAYFADA

TBKP MYK ÜYESİ YUSUF KITIKİ:

Birleştirici bir çalışma tarzına ihtiyaç var

Yönetimler, insanların başına kakmayan, bürokratik olmayan, katılıma açık bir çalışma stilini benimseyen insanlardan oluşmalı. Yaşadığımız süreçte iş konusunda gösterilen haklı kaygılarla bile olsa, insanlar arasında ilişkiler zedelendi. Parti çevresini birleştirici bir çalışma tarzına ihtiyaç var. Olgun yaklaşım gelişiyor. Düşünceleri karşılıklı olarak açma, politik tartışma kültürü gelişiyor. Aslında gelişip güçlenen eğilim bu. Çok seslilik dediğimiz şey şu anda TBKP içinde yaşanıyor.

Söyleşi: Muhteşem Özdamar

- Yoldaş istersen önce genel bir sorudan başlayalım. Şimdi TBKP kuruldu ve örgütlenmesini sürdürüyor. Diğer yandan Marksistlerin birlik süreci ilerliyor. Bu ikili süreç insanların somut pratiğinde çelişki yaratıyor. En azından şunu soruyorlar: Hangi partiye üye olacağız?

Yusuf Kıtıki: TBKP'nin kuruluşunda, Kongre kararlarında hakim olan bir anlayış vardı. Yenilenme temelinde birlik-yasallık politikası söz konusuydu. TBKP'nin varlık nedeni onun temel misyonuna bağlıdır. TBKP'nin faaliyetiyle birlik arasında çelişki gören kişiler aslında bu temel misyonu yeterince görmüyorlar. Gerçekte fiili özgürlük elde edilmeden bu ülkede insanların politik sorunlara farklı alternatif yaklaşımları ifade edebilmeleri, çoğulculuğa ulaşabilmeleri mümkün değildir.

Elbette önce demokratikleşme olsun sonra birlik gelir gibi bir yapay ayrıma gitmemek gerek. Şimdi başka sorular geliyor önümüze. Birlik süreci sonunda birlik partisi kurulursa ve TBKP, varlığını komünistler üzerindeki yasak kalkıncaya kadar sürdüreceğini ifade ettiğine göre, TBKP ne yapacak, TBKP'liler nerede yer alacak?

İstersen bu soruyu tersten soralım. Ülkede düşünce özgürlüğü üzerindeki yasak sürerken, 141-142. maddeler kaldırılmamışken, birliğin oluşması durumunda birlik içinde yer alan marksistler ne yapacaklardır? Bu, her ne kadar biraz fantezi bir tartışma oluyorsa da, her komünist ben ne yapacağım diye sormalıdır. Bana göre, ister birlik partisi içinde olsun, ister henüz birlik partisi içinde yer almasın, bütün marksistlerin görevi bu yasakların kalkması için mücadele etmek olmalıdır. Kaldı ki, TBKP de başka bir şey önüne koymuş değil. Ancak bu yasaklar kalktıktan sonra varlığını gözden geçireceğini söylüyor.

Şimdi biliyorsun, Anayasa Mahkemesinde TBKP hakkında dava açıldı. TBKP üyeleri diğer tüm demokrasi güçleriyle birlikte bu davanın lehte sonuçlanması yönünde bir politik ağırlık oluşturmak için mücadele vereceklerdir. Bu anlamda TBKP varlığına son veremez. Ama eğer birlik partisinin oluşması durumunda böyle bir ikilem ortaya çıkarsa onu o zaman değerlendiririz. Henüz böyle bir sorun yoktur. Olasılıklar üzerine politika belirlenmeye çalışılıyor.

- Son yapılan Genel Yönetim Kurulu toplantısında Ağustos ayı sonuna kadar il ve ilçe kuruluşlarının tamamlanması öngörüldü. Bu doğrultuda çalışmalar sürüyor. Ama öte yandan TBKP'nin il ve ilçe örgütleri düzeyinde yönetici bulma sıkıntısı çektiği söyleniyor. Bunun nedenleri arasında yukarıda sözünü ettiğin politikanın kavranışından doğan eksikliği, çok sayıda yasaklı insanın oluşunu, devlet memuru ve öğrenciler gibi politikanın kapsamı dışında tutulmuş kesimlerin varlığını sayabiliriz. Sence bunlardan başka nedenler de var mı?

Yusuf Kıtıki: Tabii dediğin problemler var. Bunlar bizden kaynaklanmıyor. Siyaset yapmak isteyen bütün vatandaşları ilgilendiriyor. İnsanlar memur, öğrenci olduğu için siyaset yapamıyor. Sendika yöneticisi olduğu için siyasi partilerde yönetici olamıyor. 141-142 maddelerden mağdur çok sayıda yasaklı insan var. Bizde de bir hayli var. Bu yasaklar sorunu çözülmeden geniş marksistleri kucaklayacak partinin kuruluşu biraz eksik olacak bence. Elbette bu durum bizim il ve ilçe kuruluşlarımıza yansıyor. Yasaklardan söz ederken özellikle Kürtler üzerinde ciddi yasaklar mevcut. TBKP bunlar için de mücadele veriyor. Siyaseti kimi ayrıcalıklı çevrelerin tekelinden çıkarmaya çalışıyor.

İl ve ilçe kuruluşları için sözünü ettiğin endişeler olmakla beraber durum tam da böyle değil. TBKP'nin geniş bir çevresi vardır. Dün tam yasal olmadığımız için bu çevreleri yeterince değerlendiremiyorduk. İllegal faaliyetine son vermek ve siyasi partiler yasasına uygun olarak çalışıyoruz. Bu bir yanıyla şöyle yansıyor. Dünkü partinin yönetim kademeleri bu gün şu veya bu ölçüde değişmek zorundadır. O süreç yaşanıyor ve bu doğaldır. Elbette il ve ilçelerin kuruluşları birliğin önünde engeldir gibi kimi farklı düşünceler oluyor. Ama bunlar kuruluş faaliyetine fazla yansımıyor.

- İzin verirsen araya girmek istiyorum. Burada bir sorun var bence. Bir çelişkiden geliyor bu sorun. Sözünün arasında TBKP'nin hazır olan bir parti olduğunu söyledin. TBKP varolan bir partiydi. Öbür taraftan deyim yerindeyse şimdi yeniden kuruluyor. Benim şimdiye kadar izlediğim haliyle iller yukarıdan aşağıya, yaygın deyişle atamayla belirlendi. Ama yeni oluşumlar mevcut örgütlerin üzerine geliyor. Burada ister istemez bir sorun çıkıyor. Acaba insanların yönetici olmaktan kaçınmasının bir nedeni olabilir mi? Neden atama gibi yollara başvuruyorsunuz?

Yusuf Kıtıki: Az önce yarım kaldı. TBKP hangi politik görevleri önüne koyuyor ve bu politik görevleri başarabilmek için nasıl bir yönetim faaliyeti, örgüt faaliyeti düşünüyor? Bu sorunun yanıtına uygun bileşimler, örgütler gerekiyor. Dünkü yönetimlerin olduğu gibi, bire bir bugünkü bileşimlere taşınmasını doğru bulmuyoruz. Elbette bu eski yönetimlerin olduğu gibi değişmesi anlamına gelmiyor. İl- ilçe yönetimleri politik görevlere bağlı olarak oluşurken, yasal statüleri uygun yoldaşları içermelidir.

Atama konusuna gelince. Gerçekten çelişkili bir durum var. Bir yanından varolan ama bir yanıyla da siyasi partiler yasasına göre var olmayan örgütler mevcuttur. Bu acaip bir durumdur. 4 Haziran'da kurulan TBKP'nin artık hiçbir illegal faaliyeti yoktur, olmamalıdır. TBKP üyelerinin bu anlamda henüz belirlenmediği yerlede TBKP örgütleri nasıl seçim yapacaklardır? Seçimle atama arasında hukuki bir engel vardı. Çünkü bundan böyle TBKP'de seçimler olağan veya olağanüstü kongreler yoluyla ve hükümet komiseri nezdinde yapılmak zorundadır. TBKP örgütlerinin kurulmadığı yerlerde bunu yapmak mümkün değil. Bu nedenle bir an önce TBKP örgütlerinin kurularak seçimlere geçilmesini istiyoruz. Bildiğin gibi kuruluşların ağustos ayı sonuna kadar tamamlanarak sonra kongrelerin başlaması gerekiyor.

Seçim mi atama mı daha demokratiktir diye tartışmalar oluyor. Atama yapılacak il veya ilçe kurulları o alandaki üyelerin görüşleri alınarak, onların eğilimleri saptanarak yapılacaktır ve de öyle oluyor.

Kimi yoldaşlarda sorunların büyümesinden, kısa zamanda çözülememesinden doğan bir psikoloji oluşmuştur. Yönetime karşı güven sorunu azalmış da olsa hala vardır. Söz konusu tartışmalar bu psikolojinin devamını yansıtıyor. Oysa atama da olsa, kesinlikle parti örgütlerinin iradeleri atamaları belirleyecektir.

- İstersen biraz somutlayalım. TBKP, her ne kadar mevcut siyasi partiler yasası hükümlerini doğru bulmasa ve değişmesi gerektiğini söylese, yasaya tabi bir parti. Bu gerçeğin biryanı. Ama diğer yanı TBKP örgütlerinin hukuki açıdan olmasa bile, varlıkları tartışma götürmez. Bunların meşruiyetini kabul etmek durumundayız. O nedenle bu gerçeği kabul eden bir tutum aldınız mı? Atamayla bile gelmiş olsa, bunu aşacak yöntemler bulmaya çalıştınız mı?

Yusuf Kıtıki: Şimdiye kadar İzmir, Kocaeli, Sakarya, Eskişehir ve en son İstanbul il örgütleri atanmıştır. Söz gelimi İzmir'de yoldaşlarımız bir araya gelmişler bir liste düzenlemişler. Merkez orada isim belirlemeden listedeki isimleri atadı. Diğer iller de benzer yöntemlerle oluşmuştur. İstanbul için de aynı şeyler söylenebilir. 18 Temmuz günü ilçe temsilcileriyle Genel Sekreter yoldaşın da katıldığı bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda il yönetiminin nasıl belirleneceği anlatılmıştır. Temsilci arkadaşlarımızdan belirlemede yardımcı olmalarını istedik. Ne yazık ki ilçelerden il yönetimi için derli toplu bir isim listesi gelmemiştir. Ayrıca bir dizi temaslar, tek tek görüşmeler yapıldı. Sonunda yaklaşık onbeş kişilik bir liste çıktı. Bunların içinden yedi kişilik bir İstanbul müteşebbis heyeti belirlenmiştir. Müteşebbis sözcüğünü şunun için kullanıyorum. Bunlar tam yönetim organları değildir. Bulundukları yerlerdeki il ve ilçe kuruluşlarını gerçekleştirecek ve yönetim kurullarının seçimi için gerekli ortamı hazırlayacak organlardır. Gerçek yönetim kurullarına geçiş yapmak için müteşebbis yani girişimci kurullardır.

- İstanbul'a geldik iyi oldu. İstanbul parti içinde ağırlıklı bir yere sahiptir. Bilindiği gibi eski yönetim 26 kişiden oluşuyordu. Bu arkadaşlarla görüşmeler yapıldı mı? Onların görüşü alındı mı? Dikkat ediyorum, yeni yönetimde eskilerden kimse yok. Bu olumsuzluk yaratmaz mı? Ayrıca insanların kafasından İstanbul yönetimini "aparatın" atadığı şeklinde bir düşünce geçiyor, ne dersin?

Yusuf Kıtıki: Bir süredir İstanbul'un ilçelerin dışında yönetim organı yoktur. Varlığını söylediğin 26 kişilik yönetim organı dağılmış durumdadır. Ayrıca ondan öncesi de var. Şimdi bu yoldaşların bir kısmı ilçelerde görev alıyor, bir kısmı merkezi parti faaliyetine katılıyor, bir diğer kısmı ise TBKP çalışmasında yer almıyor. Bu kurul ilçelerin gözünde meşruiyetini yitirmişti. Bu arkadaşların bir kısmı yasal nedenlerle yer alamadılar. Bir kısmı ilçeler kanalıyla görüşlerini ilettiler. Bir kısmından ise ulaşılabildiği ölçüde görüş alınmaya çalışıldı.

Şimdi yedi kişilik bir kurulun İstanbul'un devasa sorunlarına bırak çözüm bulmayı, bunları saptamaya bile olanağı yoktur. Dolayısıyla yedi kişiyle İstanbul'da yönetim faaliyeti gerçekleşemez. O zaman demek ki, çok daha fazla sayıda insanla, geniş çevreyle çalışmaya yatkın insanlardan oluşmalı yönetim. Parti yöneticiliğini insanların başına kakmayan, bürokratik olmayan, katılıma açık bir çalışma stilini benimseyen insanlardan oluşmalı yönetimler. Yaşadığımız süreçte iş konusunda gösterilen haklı kaygılarla bile olsa, insanlar arasında ilişkiler zedelendi. Parti çevresini birleştirici bir çalışma tarzına ihtiyaç var.

Tabii herkes kendine göre yorum yapabilir. Dediğin türden aparat mıdır nedir böyle söylentiler çıkabilir. Ben fazla duymuyorum bunları, bana söylenmiyor, ama bilemiyorum hangi kaygılarla ortaya atılıyor.

Bu tür yaklaşımlar herşeyden önce parti birliğine, Türkiye'deki politik mücadeleye zarar veriyor. Bunlar bizim yüzümüze karşı

DEVAMI 15. SAYFADA

ORTAK ARAYIŞLAR GEREKİYOR

Soruna yalnızca TBKP'nin birliğe katılma ve varlığına son verme kararı açısından yaklaşsak bile bir kongrenin kaçınılmaz olduğu açıktır. Bir parti ancak kongreyle böylesine önemli bir kararı parti yasallığına uygun biçimde alabilir. Bunun dışında her türlü karar tartışmalı olacaktır ve yasal değildir.

❒ **Abdurrahman Atalay**

9-11 Temmuz tarihleri arasında yapılan TBKP Genel Yönetim Kurulu'nun toplantı sonuçları Adımlar'ın önceki sayısında yer aldı. TBKP GYK önümüzdeki politik dönemi değerlendirerek sonuçlara vardı, öngörülerini ve önerilerini belirledi.

Kendi kararlarımıza ulvi nitelikler atfetmediğimizden bunlara öngörüler ve öneriler diyoruz. Bu sonuçlara varan kişiler olarak şimdi yollardayız. İller ilçeleri dolaşıyor, TBKP'lilerle, yerel birlik insiyatifindeki dostlarımızla konuşuyor, geleceğin sorunlarına nasıl baktığımızı anlatıyor ve önerilerimizi sunuyoruz. Kağıtlar veya söylentiler aracılığıyla konuşmaktan çıkarak karşılıklı tartışıyor, etkilemeye çalışıyor ve etkileniyoruz.

Yerel örgütlerle yakın temas içine girdikçe parti içinde birçok temel sorunda yoğun bir belirsizlik ortamı olduğunu daha açık biçimde gözlüyoruz. Belirsizlik yaratan sorunların geniş bir tasvirini yapmaya gerek yok. Önemli olan sonuçları. Bu durum TBKP'nin iki temel faaliyeti, komünizm üzerindeki yasağın kaldırılması ve birleşik partinin yaratılması açısından engelleyici bir etki de yaratıyor.

Şu andaki konumu ne olursa olsun kendisine TBKP'liyim diyen herkesin önünde ortak bir sorun var. Bu durumun böyle sürüp gitmesine göz yumacak mıyız?

Parti içinde çok uzun tartıştık ve sert tartıştık. Açık olarak görülmektedir ki, tartışmalar ve atılan adımlar ilişkilerimizi heryerde ve her düzeyde yıprattı. Herbirimizi belirli konumlara sürükledi. Yeni bir politik kültüre uygun tartışamadık. Kendi görüşlerimizi öylesine amansızca savunduk ve diğer görüşleri öylesine tehlikeli ve uygulanması durumunda herşeyi bitirecek yollar olarak mahkum ettik ki, daha tartışma aşamasında ilişkiler tükendi, herkes yorgun düştü. Geleneksel solun yanlışını tekrarladık. Politik tutum farkları bizleri böldü. En azından bu noktada henüz yenilenmenin gereklerini parti yaşamında yerine getirmediğimizi kanıtladık. Sorunlara farklı yaklaşımları ve atılan adımları gelişmeler sonuçlanmaya başladıktan sonra ortak tartışmak olanaklı olmadı. Yaşamın zenginliği içinde herbirimiz kendisinin haklı olduğuna ilişkin sonuçlar çıkardı ve onunla "avundu".

Peki şimdi ne yapacağız?

Olanlar oldu deyip herkes kendi konumunda mı kalacak?

Aslında herkesin önem verdiği TBKP gerçeğini belirsizliklerden kurtarmak için bu sorunların tarafları olarak soruna çözüm mü arayacağız, yoksa "usul" tartışmalarıyla belirsizliklerin derinleşmesine mi katkıda bulanacağız?

Eğer böyle yaparsak yeni bir anlayışı, görüş zenginlikleri ile iç içe yaşamayı ve farklı olmanın doğal olduğunu, bu nedenle bölünmelerin kaçınılmaz olmadığını kanıtlamayı birçok alanda yaptığımız gibi ileriye mi erteleyeceğiz?

TBKP Genel Yönetim Kurulu kararlar alıp, herkesin bu kararlara biat etmesini beklemiyor. Konumunu ve kararlarını tartışan kesimleri bu nedenlerle mahkum etmiyor. Önerilerini ortaya koyuyor ve herkesle, her eğilimle önkoşulsuz olarak bundan sonra izlenmesi gereken çizgiyi saptamak için tartışmaya hazır olduğunu açıklıyor.

Parti içinde yeni bir durum vardır. Çünkü politik gelişmelerde yeni durumlar vardır. İkilemlerle tartıştığımız ve kutuplaştımız birlik ve komünizmin özgürlüğü mücadelesinde yeni açıklıklar ortaya çıkmıştır. Elbette her iki alanda da gönlümüzün arzuladığı hızda gelişmeler olmamaktadır. Ancak bunun temel nedeni her işi sakatlayan, gücümüzü azaltan ve heves kıran parti içi belirsizlik ortamıdır. Ve bunu gidermek, dolayısıyla önem verdiğimiz gelişmeleri hızlandırmak bütünüyle bizlere bağlıdır.

141-142'ye karşı mücadelenin neredeyse son aşamasına giriyoruz. Sonucu bu konuya taraf olanların ortaya koyacakları ağırlıklar belirleyecek. Sonun ya çözülecek ya da yasakların varlığını koruduğu yeni bir statüko oluşacak. Hapisaneler ve demokratik örgütler bir ağırlık oluşturmak için hazırlanıyor. TBKP'de 1987'den bu yana gelişmesine önemli katkılar koyduğu bu yasakların kalkması mücadelesine komünist kimliğiyle, özgürlüğü tartışılan insanlar olarak sonuç alıcı katkılar yapabilir. Şu andaki konumu ne olursa olsun TBKP'nin potansiyelleri bu zeminde kolayca birleşebilir.

Soruna yalnızca TBKP'nin birliğe katılma ve varlığına son verme kararı açısından yaklaşsak bile bir kongrenin kaçınılmaz olduğu açıktır. Bir parti ancak kongreyle böylesine önemli bir kararı parti yasallığına uygun biçimde alabilir. Bunun dışında her türlü karar tartışmalı olacaktır ve yasal değildir. Elbetteki bunu dayatıcı bir durum olarak kullanmamak gerekir. Fiili durumun ve TBKP'lilerin birlik yönünde netleşen tutumlarının sözkonusu parti yasallığından daha güçlü olduğunu savunanlarımız olabilir. Bu görüş sahiplerinin alacağı tutumu tartışmaya kendi payıma hakkım olmadığını sanıyorum. Ancak partinin kapısını bir gün kapatıp çıkmayı da kendi açımdan doğru görmüyorum.

Birleşik partiye önemli bir miras aktaracak olacak TBKP'nin bir değerlendirme yapması çok önemlidir. Elbetteki birçok bakımdan birleşik partide de tartışmaların sürmesi kaçınılmazdır. Ancak bu tartışmalar partilerin veya hareketlerin yaşadıkları özel süreçlerin tartışmaları olmamalıdır. Böyle yapanlar birleşik harekete sorunlar aktarıyor demektir. TBKP'de özel süreçler yaşamıştır ve bunlar ancak TBKP platformunda anlamlı bir biçimde tartışılabilir.

Aydın, Denizli, Muğla, Antalya, Mersin, Adana toplantıları ve görüşmelerimiz bize belirsizlikleri aşmanın olanaklı olduğunu gösterdi. Bu olanağı herşeyden önce TBKP'lilerin belirsiz duruma son verme konusundaki istekliliklerí yaratıyor. Derdimiz bir görüşe taraftar kazanmak olmadığı için yıpranmış ilişkileri değerlendiriyor ve birlikte çıkış yolları arıyoruz.

Konumlarımızı sabitleştirmeden ortak arayışlarımızı her yerde ve her düzeyde sürdürebilirsek her bakımdan çok yararlı sonuçlara ulaşabileceğiz gibi görünüyor.

Marksistlerin Birliği Girişiminde Üzerinde Durulması Gereken Kimi Noktalar

❒ **Salih Şimşek**

Türkiyedeki siyasi partiler tarihine bakıldığında, göze çarpan en kalın çizgi; Komünist Partiti de içinde olmak üzere, sağda ve solda kurula gelmiş olan tüm partileri, çok büyük bir ağırlıkla Türklerin kurmuş olmalarıdır.

Ağırlıklı kurucuları Türkler olan parti ya da partiler, kurulduktan sonra, bu kez Türkiye gerçeklerini dikkate alarak, sayıları milyonları bulan "Kürdleri partiye nasıl kazanırız?" sorusuna yanıt aramışlardır. Öyle ki, daha işin başında, « Biz Kürdlerin ve Türklerin" ya da, "Kürd ve Türk marksistlerinin partisiyiz" diyen birlik partileri bile, bu hedeflerine bir türlü ulaşamamışlardır. Çünkü bu hedef, çoğu zaman teorik belirlemenin çerçevesini bir türlü aşamamıştır. Dahası, bu sorun ciddi olarak bilince çıkarılamamıştır.

"Halkların eşitliği" konusunu bugün hangi marksiste sorarsanız sorun yanıt, ikincimsiz "evet halkların eşitliğinden yanayım" olacaktır. Ama, maalesef daha çok, teorik olarak "halkların eşitliğinden yana... İş pratik yaşama gelince, bu "eşitlik" çoğu kez, ya unutulmuş ya da görmezlikten gelinmiştir.

Şu soruyu önemli görüyorum.Türk marksistleri gerçekten halkların eşitliğinden yana olduklarını nasıl kanıtlayacaklar? Bugünün koşullarında soyut eşitlik istemini nasıl somutlayabilirler? "Biz iktidara geldiğimizde halkların eşitliğini sağlarız" yanıtı gerçekçi ve güven verici bir yanıt olabilir mi? Böylesi bir anlayıştan, marksist olsun olmasın, hiç bir Kürdün coşku ve heyecan duyabileceğini sanmıyorum.

Soyut bir enternasyonalizm adına

Kürdler dün de, ama bugün daha da çok, var olan partilerin kendileri için ne düşündüğüne ve ne yaptığına dikkatle önem vermek durumundadırlar. Örneğin dün, TİP meclise 15 milletvekili gönderirken Kürdlerin sorunlarına daha sıcak baktığı için oylarının büyük çoğunluğunu Kürdlerden alabildi. Yine Yeni Türkiye Partisi (YTP) nin başında Yusuf Azizoğlu adında bir Kürd olduğu için, Kürdler bu partiyi kendilerine yakın hissetmiş ve bundan ötürü de aktif desteklerini vermişlerdir.

Kuşkusuz Kürdler, bugün yaşadıkları eşitsizliğin vebalini veya suçunu marksistlere yüklüyor değil. Ve daha bugünden, bütün boyutlarıyla eşitliğin sağlanmasını marksistlerden beklemiyor da. Ancak marksistler, bugün olanakları olmadığı için devlet katında gerçekleştiremedikleri eşitliği, kendi partilerinde gerçekleştirebilirler. Durum buna bugün fiilen elvermese de, en azından anlayış olarak bu olanaklıdır. Ve bence zorunludur da.

Bu süreçte, eksiklikler sadece Türk marksistlerine ait değil. Aynı zamanda Kürd marksistlerinin de büyük eksiklikleri olmuştur. Örneğin birlik partilerinde yer alan Kürd marksistleri de, çoğu kez ve yıllarca, soyut bir enternasyonalizm adına, bu partilerde sadece politik kimlikleriyle kendilerini ifade etmişlerdir. Fakat ulusal kimlikleriyle kendilerini ifade ve temsil etmeyi sağlama aktivitesini (son dönemler hariç) gösterememişlerdir.

Durum bu olunca, birlik partilerindeki Kürdler, kendi halkının çıkarlarından daha çok, içinde oldukları partinin çıkarlarını öne alarak, halk değerlerini partiye taşımada fazlaca başarılı olamamışlardır. Sonuçta birlik partileri, Kürd sorunuyla ilgili sağlıklı politikaları fazlaca üretememiş, üretilen kimi sağlıklı politikalar ise bir türlü pratik yaşam bulamamıştır. Çünkü partideki Kürd kadrolar kendilerini çoğunlukla misafir gibi hissetmişlerdir. Nihayette bu kadrolar ya partiden uzaklaşmış ya da uzaklaştırılmışlardır.

Ama şimdi Türkiyenin ihtiyaçlarına yanıt arayarak birleşik bir partiyi kurmak durumundayız. O zaman daha işin başındayken yukarıdaki deney ve birikimleri de dikkate almalıyız, diye düşünüyorum. Yani kimi yanlarına değindiğim yukarıdaki gerçeklerden hareketle Kürdlerin ve Türklerin eşit haklı, ortak marksist partisini mutlaka yaratabilmeliyiz.

İstenilen ortak psikolojİ yaratılamaması ilgiyi azaltıyor.

Bugün birlik çalışmasından nasıl bir birlik, nasıl bir parti, nasıl bir program çıkacağı, kamuoyu tarafından açık bir şekilde bilinmiyor. Geçmişin başarısız ve sonuçsuz kalmış olan birlik girişimlerinin yarattığı olumsuz hava, karamsarlık ve ümitsizlik halen çok diri. Çoğunluk bu birliğin geriye dönülmez bir aşamaya vardığını bilmiyor. Birlik içindeki bir çok politik gücün, halen istenilen ortak psikolojiyi yaratamamış olması ve nihayet güncel pratik-politik etkinlik yapamamış olmaları ilgiyi azaltıyor.

*Kürdler açısından bakıldığında, maalesef bu birleşik partinin de, yine Türk ağırlıklı bir parti olma olasılığı neredeyse kesinlik kazanıyor. Üstelik bu eksiğin aşılması konusunda kayda değer (bir-iki cılız sesin dışında) bir çaba görünmüyor. Ama açık görünen o ki, **birliğin ulusal bileşimi gözönüne alındığında**, Kürdlerin kendilerini bu birlik içerisinde açık, özgür, ortak ve eşit-haklı bir temsille ifade edebilecekleri konusunda kuşkuları oldukça fazladır. Çünkü bu birlik de, tıpkı diğerleri gibi marksistlerin ulusal kimliklerine hemen hemen hiç önem vermemiştir. Bu gerçeğin üzerinde durulmamış, neredeyse görmezlikten gelinmiştir. Oysa bu önemsemezlik bir meziyet değil, tam tersine oldukça önemli bir zaaftır. Ve malesef kökleri çok derinlerde olan, Türkiye marksist hareketinin bu zaafının üzerine cesaretle gidilmedikçe, değil bugün, yarın da o özlemini duyduğumuz Türk ve Kürd marksistlerinin birliğini asla gerçekleştirebilmiş olmayacağız.*

Artık bugün sağır sultanlar dahi biliyor, Türkiye politikasında, Kürdlerle, onların sorunlarıyla bağlanabilen hareketler ilginin ve coşkunun ana koordinatları durumundadır. Örneğin yeni kurulmuş olan HEP'in İstanbul-Diyarbakır yürüyüşü ve Diyarbakır'daki mitingin görkemi bunun yakın ve açık kanıtıdır. Yani Kürd sorunuyla bağlandıkça, bu konuda pratik-politik etkinlik gösterildikçe ilgi, aktivite, heyecan ve coşku düzeyi yükselecektir. Susarak, kendi içine kapanarak bu ilgisizlik aşılamaz diye düşünüyorum.

MARKSİSTLERİN BİRLİK SÜRECİ VE MARKSİSTLERİN YENİLENME SÜRECİ

Marksistlerin birlik partisinin örüldüğü şu süreçte, kuşkusuz marksist özneler birleşeceklerdir ! Ne var ki, marksistliğin ne olup, ne olmadığı sorusunun gündemde bulunduğu günümüzde, bunun yeterli bir yanıt oluşturmadığı da ortadadır; bu olsa olsa, totolojik bir açıklama tarzıdır.

❐ **Celal A. Kanat**

Bir anlatıma göre "reformist-devrimci"ayrışımıyla karakterize edilen 1. Kuruçeşme Süreci'nin ardından, daha kendi net karakterizasyonuna ulaşmamış gözüken ve birlik özlemi/söylemi çerçevesinde gelişen 11. Kuruçeşme Süreci yaşanıyor. Umut büyüktür ve belki de bu nedenle, farklı düşünce ve görüşlerin varlığı bilince çıkarılmak istenmiyor. Büyük umutlar beslenmesi gerektiğini, kendi adıma ben de olumluyorum ve muhteşem marjinalliğimizin geri planında buna bir anlam veriyorum. Ama, hepsi bu kadar! Çünkü, "bizim" marjinalliğimiz marksist solun çok parçalılığından ziyade, marksistler ile "dış dünya" arasındaki parçalanmışlıktan ve bu ortamda, marksizmin kültürel/düşünsel hegemonyasının kendi özneleri- yani marksistler- üzerinde bile sanal, varsayımsal olmasından ileri gelmekteydi (ve gelmeye devam ediyor). Bunun ötesinde, geniş yığınlar, yani "şu marksistler"in onlarsız iş yapamayacağı yığınlar ise "burjuva" diye nitelendirile gelen ideolojilerin tam ve mutlak bir hegemonyası altındadır ve marksizm, bu "dış dünya" ile bir türlü anlamlı bir / ilişki kuramıyor. Elbette, bu "dış dünya"yı gözardı etmek, küçümsemek marksist evrende hiç meşru karşılanamayacağı için, marksistler hep "onları kazanma" savaşımı veriyorlar! Ne var ki, kurallarını kendilerinin yazdıkları bir oyun çerçevesinde böyle yapmaya kalkışıyor ve sonuçta da, istenen tepkiyi bir türlü yakalayamıyorlar. Marjinallik buradan ileri geliyor ve çoğu kez, kendi içine dönük bir özyüceltimle birlikte geliştiği için de, çözülemeyen bir giz olarak kalıyor.

Şimdi cesur olalım ve yaşadığımız şu ülkede marksizmin düşünsel-kültürel hegemonyasının (hatta etkililiğinin) çapı konusunda açık davranalım. Hangi bilimsel, düşünsel, kültürel, sanatsal, teknolojik ya da estetik alanda, ne kadar "resmi" (yani, herhangi bir yapının yadaşı olan) marksiste sahibiz? Böylesi eğilimler taşıyan aydınlarımız herşeyden önce kendi yapıları ile hesaplaşmak durumunda kalmıyorlar mı? (TKP ile ilgili bir çalışmanın notlarını çıkarırken, TKP kökenli seçkin aydınların hemen hiç istisnasız, partiyle ilişkilerini "soğuttuktan" sonra "seçkin"leştiklerini görmüş ve oldukça şaşırmış olduğunu anımsıyorum.)

Kısacası, marjinalleşme çok parçalılığın birsonucu olmaktan ziyade, onun bir nedeni olmaya daha yakındır.

11. Kuruçeşme Süreci'ne katılan tüm öğeler elbette optimal bir birliği istiyor ve özlüyorlar, bunu aşmanın yollarını arıyorlar.

Marjinallik sonuçtan çok nedene yakınsa, sonucu kaldırarak onu aşmanın olanaksızlığı da ortadadır. Öyleyse, ortaya şu yakıcı soru çıkıyor: Karşımızdaki sorunsalın üstbelirleyicisi nedir? Süreç bütün aklını ve enerjisini nerede toplarsa, ileriye doğru kalıcı bir adım atabilir? Bunu en kısa, en konjonktürel, hatta en bıktırıcı duruma gelen tek bir terimle yanıtlamak gerekiyorsa yine "yenilenme" sözcüğünü telaffuz etmek zorundayım. Hemen eklemeliyim ki, bu sunum yalnızca kuramsal bir soyutlamanın ürünüdür ve pratiğe ilişkin sayısız soruyla yüklüdür. Yenilenme bütünsel bir praksisin ana karakteristiği olmakla birlikte, tek başına bu praksisi anlatamaz.

11. Kuruçeşme Süreci'nde kimlerin, ne üzerinde, nasıl ve ne yapmak üzere birleşecekleri bir türlü tartışma gündemine ulaşamıyor. Bunun yerine, süreci şimdiki dinamikleriyle ve amorf durumuyla, politikaya tahvil etmek çabaları zorlanıyor; onu politik bir güce dönüştürmekten söz ediliyor. Bunun kalıcı bir çözüm üretebileceğinden, doğrusu ben çok kuşkuluyum.

Süreçte Kimle Birleşebilecektir?

Marksistlerin birlik partisinin örüldüğü şu süreçte, kuşkusuz marksist özneler birleşeceklerdir ! Ne var ki, marksistliğin ne olup, ne olmadığı sorusunun gündemde bulunduğu günümüzde, bunun yeterli bir yanıt oluşturmadığı da ortadadır; bu olsa olsa, totolojik bir açıklama tarzıdır. Üstelik, marksist olmanın Marks'ın 150-küsur yıl önce yazıp çizdiklerini bütünüyle olumlamak anlamına gelip gelmediği de aydınlatılmaya muhtaçtır. Marks'ta eşzamanlı olarak gelişen ve zaman zaman birisi öne geçen, zaman zaman da özgül kırınımlar üreten "ekonomist"-"voluntarist" yönelimler şifresi günümüzde nasıl anlaşılmalı ve çözülmelidir? Alışılmışın tersine, marksist olmadan leninist, leninist olmadan marksist olmak mümkün müdür? Yine alışılmışın tersine, Marks ve Engels'ten Lenin'e uzanan doğrusal bir yöntembilimsel çizgi var mı? Yoksa, bundan ziyade, bizim genelde bilmediğimiz (bilmek gereği de duymadığımız) ve ancak, Lenin'in yollamalarıyla kısmen tanış olduğumuz, Bakunin'i, Bebel'i, Guesde'yi, Proudhon'u, Kautsky'yi, Bernestein'i, Plekhanov'u, Zasuliç'i, Martov'u, Bauer'i, Struve'yi ve daha birçok kuramcıyı kapsayan helezonik bir gelişme eğrisiyle mi karşı karşıyayız? Lenin'e gelince, hangi Lenin?... Azınlıkta kalan ve demokratik yönü belirleyici olan Lenin mi, partisinin yönetiminde bütün enerjiyi devrime doğru yönlendiren merkeziyetçi Lenin mi? "Birleşmeden önce ayrışmamız gerekir" diyen Lenin mi, (tüzüğün canalıcı maddesini, üyeliği tanımlayan maddeyi ima ederek) "tek bir madde yüzünden elbette parçalanacak değiliz" diyen Lenin mi? 1918-1921 Lenin'i mi, 1922-24 Lenin'i mi? Bir Rus fenomeni olarak mı, yoksa kendi çağının marksizmine çığır- açıcı bir katkı yapmış olan seçkin bir kuramcı olarak mı Lenin? Sorular soruları üretmekte ve alışılmış yaklaşımların bunları yanıtlayamayacağı netlik kazanmaktadır.

Öyleyse, marksizmden neyin alınabileceği ve neyin, tarihsel bir olgu olarak, bir yana bırakılabileceği derinlemesine tartışılmalıdır. Bu tartışmalar sırasında, ayrı bir düşünsel paradigma, kapalı bir sistematik olarak marksizmin var olup olamayacağı da netleşebilecektir. Bu bağlamda, bunun simetriği olmaya aday, ayrı ve kapalı bir burjuva-ideolojisi paradigması olup olmadığı ve eğer olmamışsa (ki bence öyledir), neden olmadığı, neden bu yönde bir çaba bile harcanmamış olduğu sorgulanmalıdır. "Marksist" olmaktan ne anlaşılması gerektiği, böylece yeniden tanımlanmak zorunda gözüküyor.

Ne Üzerinde Bir birlik Sağlanabilir?

Büyük bir çoğunlukla, buna "kuşkusuz marksist bir parti" diye yanıt verileceğini biliyorum. "Marksistlik" üstüne yukardaki düşünsel gezintimden sonra, burada "**marksist** parti " ile değil, "marksist **parti**" ile ilgilendiğim herhalde açıktır.

Dobra dobra konuşmak gerekirse, solda bolşevik olmayan, "devrim" beklentileriyle yatıp kalkmayan, erkten, erke tırmanmaktan çok, ciddi ve etkin bir muhalefet yapmaya gözünü dikken, somut-güncel politikalar ve seçenekler üretebilen bir parti gereksinimi olduğunu sanıyorum. Katılımcılık, çoğulculuk, açıklık, demokratizm böyle bir yapının varoluş tarzı olacaktır.

Şimdi sorun şu ki, bu partiyi "eskiden kalma insanlar"la, hatta "eskiden kalma mekanizmalar"la kurmak zorundayız.11. Süreç'te 25 yaş altındakilerin oldukça düşük bir oranda (sanıyorum, yüzde 7 gibi bir rakkamdı) olması bu zorunluluğun çapını yeterince anlatıyor. Ve bu da kimi ek güçlükler üretiyor.

Bir kez, gelenekselleşmiş tipolojide bireye önem vermenin, eleştiri özgürlüğünü vurgulamanın, önderlerin de tartışılabileceğini ve onların da bol bol yanılabileceğini dile getirmenin, kendindenmenkul bir öncülük anlayışının reddetmenin bir "çözülme", bir "ihanet"- bir "gerileme" gibi algılandığını unutmamalıyız.ve bu tipolojik karakteristikler dokulara sinmiş durumdadır. Geçmişteki sayısız özverinin "boşa mı gittiği" sorusu ise olumsuz psikolojik katalizörler üreterek, bu havayı daha da yoğunlaştırmaya yardım ediyor. Genelde kültürel-düşünsel gelenekleri sınırlı olan, sivil toplumun devlet karşısında hemen hiçbir özerklik alanına sahip bulunmadığı ve pekçok göstergeye göre "gerilik"le malûl bulunan bir toplumda, henüz daha kişiliği yeterince oluşmamış insanların çok genç yaşlarda "marksist-leninist" olmaya karar vermiş olması bu durumu daha da vahimleştirerek, ülkenin **bugünü ve bütünü** için politikalar üretmektense, "küçük oynamayı" önemli ölçüde kışkırtmış bulunuyor.

Kuramsal yenilenmenin henüz bir sistematizasyondan uzak bulunması ve öte yandan, sosyalist ülkelerdeki durumun "yenilenme yüzünden" ortaya çıktığı gibi sanıların varlığı da marksistlerin kendilerini aşmalarını zorlaştıran başka etmenler olarak iş görüyorlar. Son olarak, kendi özel çıkar ve ilgilerini korumak amacıyla hareket eden aparat'ların insanları ile, onlarla sıkı ilişkide bulunan ve kendi toplumsal-psikolojik konumlarını yitirerek, birer "fazlalık" durumuna gelmekten korkan militanlar da bu sürece adımlarını atmış durumdalar.

Bütün bunlar yadsınamaz gerçekliklerdir. Gerek, kendilerince soylu gerekçelerle, gerek "meslekten-yöneticilik" işlevinin ölene dek sürdürmek kaygısıyla, gerekse, özel ve bencil çıkarlarını realize etmeyi sürdürmek amacıyla, bu amaç, kaygı ve gerekçelere hizmet etmeye yatkın bir duruma irca edilmiş olan "leninist parti" normlarını süreçte diriltme çabalarının ortaya çıkması şaşırtıcı olmamalıdır.

Bütün bunlara karşın, yeni parti çağdaş bir parti olmak ve ayrımsız (BM gibi genelgeçer forumlarca dışlanmış tutum ve düşünceleri savunanlar dışında herkesle diyaloga hazır bulunmak zorundadır. Bu partinin insanları "disiplinli" ve "uysal" konformistler değil, düşünsel ve toplumsal yaşamda seçkin bir yere sahip kişilikler olabilmelidir.

Birlik Süreci Kendini Yeniden Nasıl Üretebilir?

Alışılmış "Politika" ve "parti" konseptlerini yeniden tanımlamak koşuluyla, bu sürecin ancak düşünsel ve politik etkinlikle kendisini yeniden üretebileceği ortadadır.

Düşünsel planda, bu yapılanma bütün düşünceyi özgür bırakmalı ve kuramsal-ideolojik çalışmayı yönetmeye, denetlemeye kalkışmamalıdır. Marksizmi eskimiş anlayışlardan, tarzlardan ve konseptlerden arındırma çabası marksizmi kurtarmak gibi, a priori bir yaklaşımla gerçekleştirilemez. Çok yönlü, geniş katılıma açık ve olabildiğinde spesifikleştirilmiş çerçeveler içinde tartışmalar örgütlenerek; ikna etmek, kazanmak değil de, kendini anlatmak mentalitesi egemen kılınarak ve köklü birtarih muhasebesine geçilerek, bu yönde adımlar atılabilir. Kuramsal çalışma artık kolayca "burjuva" diye bir kenara atılamayacak düşünsel kazanımlarla ilgilenmek, hatta onlarla beslenmek durumundadır.

Politik plan ise bu zeminde boy atabilecektir. Marksist hareket duyarlılığını artırmak zorunluluğunun bilincine vararak, örneğin bir su sorunuyla, tüketici sorunlarıyla, bir GAP sorunuyla daha yakından ilgilenebilmelidir. Ülkenin ve bölgemizin çatışmalı sorunlarında arabulucu işlevrel ve formüller üretebilmelidir. Ama, bütün bu tekil tutumlardan önce, komünist hareket bütünsel politik görünümünü ve işlevini gözden geçirmek durumundadır. Bunu yapamaz ve eski-tutucu konumlarına yeniden kayarsa, yalnızca marjinal olmakla kalmayıp, bir zaman sonra **gerici** bir harekete dönüşmek tehlikesiyle de karşı karşıya kalabilir.

DİOKSİN

Dioksin, 2,3,7,8- tetraklorodibenzo- p-dioksin'in kısa adı, dibenzodioksinin dört klorlu türevi. Çok zehirli bir bileşik olan dioksin, 2,4,5-triklorofenolün ve bundan üretilen 2,4,5-triklorofenoksiasetik asitin (2,4,5-T) yan ürünüdür. Zararlı otları öldürmek için kullanılan bu madde, Vietnam Savaşı'nda kimyasal silah olarak kullanılan Agent Orange'nin bileşiminde bulunur. (AnaBritannica Genel Kültür Ansiklopedisi)

"Dioksin" anabaşlıklı bir yazı dizisine başlıyoruz. Yazılar Thomas Ebermann ve Rainer Trampert'in kaleme aldıkları "Radikal bir parti için gerçekçi bir taslak" ya da "Yeşillerin geleceği" adlı kitaptan dilimize aktarıldı. Almanca'dan aktarımı gerçekleştiren sayın Bn. Güngör Altay şöyle diyor: "Bu zehirli İzmir'de bilene rastlamadım. Universite çevresinde biliniyor ama, bu konuda fazla kaynak olmadığından, zehirin üstünde durulmuyor. Yani herşeyde olduğu gibi, bu konuda da umarsız bir duyarsızlık var insanlarda! Oysa o denli içiçe yaşıyoruz ki dioksinle!"

1988'de Hollanda'nın Rotterdam ve Amsterdam kentleri dolayındaki geniş çayırlarda otlayan ineklerin sütlerinin içimi bir süre için yasaklanıyor. Nedeni; bu çayırların yakınındaki çöp yakma fabrikalarından yayılan dioksin gazlarının inek sütüne bulaşmış olması!

"İstanbul'un orta yeri sinema" demişti Orhan Veli. Dört bir yanı da çöplük. üstelik çakıyoruz kibriti, çöplerimizi açıkta yakıyoruz. Tehlike çok ciddidir, tüm ilgilileri, sorumları uyarıyoruz: "Radyasyonlu çaya pabuç bırakmamış bir ırkın ahfadıyız, dioksin de n' olaki" demeyin. Dioksin zehirini yan ürün olarak çıkaran fabrikalara, çöplüklere karşı ivedi önlem gerekiyor. Lütfen ilgilenin!

Ortaokulda teneffüs saatleri kimya dersi için gerekli olan Bunsen beki ve erlenmayer imbiklerinin düzenlenmesine ayrıldığında, yaşlı kimya öğretmeninin gözleri parlamıştı. Kimyasal maddeleri daha sonra dağıtacaktı. Yeğin bir biçimde gülümsüyor, tunç devrinden ve yakın çağlara adlarını vermiş yeni kimyasal özlerin keşfinden sözediyordu. Her kimya dersinde, derse başlamadan önce kimya ve sentetik çağının başladığını yineliyordu. Hoşnuttu, çünkü çağı bilimsel anlamda yakalamış, hatta çağın oluşumunda katkısı olan bireylerden sayıyordu kendini. Öğrencilerine yakmak ve yeniden birleştirmek için verdiği kimyasal maddelere ilişkin çok fazla bir şey bilmiyordu aslında.

1950'li yılların sonunda ticari konjüktürde kimyasal madde içermeyen ürünü hemen hemen yoktu. Evde, taşıt araçlarında, mobilya, plastik kova, alış veriş torbaları, ambalaj malzemelerinin yanısıra, televizyon, transistor, pil yapımında, yiyecek maddeleri ve konserve sanayinden tutun da, bitki ve kereste koruyucularına, haşere ile mücadele, temizleme, dezenfeksiyon, izolasyon maddelerine, benzin katkı ürünlerine varana dek her yerde hazır ve nazırdı.

Kimyasal maddelerin üretimi İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra her yedi yılda bir, iki kat artmış, bu ürünler kereste, metal, taş gibi bir çok doğal maddenin geleceğini tehdit etmeye başlamıştı . . .

Hidrokarbonlara her yerde rastlanır: Kömürde, petrolde, doğal gaz içinde.... Bir hidrokarbon molekülüne bir kaç kol hidrojen yerine halojen (Flor, klor, brom, iyot) bağlanırsa halojenlenmiş hidrokarbon elde edilmiş olur. Serbest kollara en sık bağlanan halojen klordur. Spesiyal klorlanmış hidrokarbonlar bu bağlantı sonucunda elde edilen maddelerdir.

Klorlu hidrokarbonlar doğada bulunmayan bileşimlerdir. Yaklaşık yüz yıl önce kimya sanayi tarafından sentezlenen bu maddelerin üretimi ağır teknikle yapılmakta ve kırk yıldır hergün biraz daha artmaktadır. Sözkonusu maddeler modern kimya sanayinin temelini oluşturur. Yıllık miktarı 2 milyon ton civarında olan Dünya organik kimya üretiminin yarısı, klorlanmış hidrokarbonlardır. Bu ürünler o denli yaygınlaşmış, o kadar değişik alanlarda kullanılır olmuştur ki, günlük yaşam sanki onlarsız yürümeyecek duruma gelmiştir.

Karmaşık bir reaksiyon sonunda elde edilen klorlu hidrokarbonların üretimi veya işlenişi esnasında, bir kimyacının karbon, hidrojen, oksijen ve klordan elde edebileceği **Dioksin, dibenzofuran, PCB, poliklorlu naftalin** gibi en stabil maddeler açığa çıkarlar. Bunlardan **Dioksin ve furan** üretim ve işletme safhalarında olduğu gibi, sözüm ona kesin imhanın gerçekleştiği atık yakma tesislerinde de ortaya çıkarlar.

Boehringer kimya firmasına göre bu zehirli ürünler ölçüm protokollerinde yıllarca **"nötr madde"** olarak gösterilmişlerdir... İnsanın üretebileceği bu en ölümcül kimyasal özlerin **"nötr madde"** olarak tanımlanması kelimenin tam anlamıyla bir kara mizahtır.

Hamburg Georgsverder çöp kongresinde bir eksper komisyonunun saptadığı dioksin sınır değeri, tasavvur bile edilemeyecek kadar az, günde 70 pikogramdır. Bu ise günde 0,000 000 000 070 grama tekabül eder.

PCDD (poli klor dibenzodioksin) ve aynı aileden PCDF (poli klor dibenzo furan) gibi bileşimlerin 210 değişik grubu vardır. 75 PCDD bileşimlerinden Sevose zehiri olarak isim yapmış ünlü dioksin, TCDD veya spesiyal 2,3,7,8 TCDD (Sayılar kollar daki klor atomlarını gösterir) bileşimi bir zehirli maddedir. Hepsi olmasa bile büyük bir çoğunluğu zehirli olan bu maddelerin zararlı olduklarını kanıtlamak hiç de zor değildir; öyle olmasalardı yabani otlar yok olmaz, kuşlar damlardan ölü olarak düşmezlerdi...

Kendi de zehirli bir madde olan yabancı otlarla mücadele ilacı Herbizitlerin imali sırasında dioksin açığa çıkar. Ayrıca trafo yağları (PCD) , ahşap koruyucu madde (PCP), dezenfeksiyon maddesi heksaklorofenin imalatı sırasında dioksin oluşmaktadır. Sentetik yer döşemeleri PVC maddelerinde olduğu gibi, daha birçok maddenin de dioksin içerdiğinden kuşkulanılmaktadır.

Bizim yaşlı kimya öğretmeninin 1950'li yılların sonunda Saveso civarında ölen yetmişbin hayvan ve kavrulmuş çocuk yüzlerinden, Hamburg Georgswerder'deki çöp yığınları ve Berlin evlerinde yakılan atık yağ karıştırılmış gazlardan havaya karışan dioksinden ve bir forlamdehid felaketi olasılığından haberi bile yokken, DOW Chemikal (ABD) kimyagerleri labaratuvarlarda 2,4,5-T ve 2,4-D'den oluşan (herbizit) bir bileşim için harıl harıl çalışıyorlardı. "Ajan Portakalı" adındaki bu hidrokarbon bileşimi, 1952-1971 yılları arasında Amerikan uçakları tarafından Vietnam topraklarına serpildi. Vietnam bilimadamlarının ifadelerine göre, serpilen maddeler yaklaşık olarak 500 kg dioksin içeriyordu. Ajan Portakalı denen bu kimyasal silah, patates ve tahıl üretimini, meyva ağaçlarını ve diğer bitkileri aşamalı olarak yok edecekti. Böylelikle Vietnam halkı açlığa mahkum edilip, kurtuluş savaşları engellenecekti...

(sürecek)

Almanca'dan çeviren : Güngör Altay

Büyücülük değil Demokrasi

□ Talat Ulusoy

Bizim "Hodri Meydan" dememizi mi bekliyorlardı? Yok canım, haddimizi biliriz. Konu olgunlaşmıştı. Hatta olgunlaşmadan öte çürüme evresindeydi. Uğur Dündar'ın "Hodri Meydan" programının çevresinde dönenler bu çürümeyi bir kez daha gözler önüne serdi. Magiç Box işbitiriciliği hızla gündeme girince aymazlar bile aydı. Türkiye'nin basın-yayın düzeni ivedi müdahale bekliyordu. Parlamento'daki muhalefet partileri, çağdaş gelişmenin dayattığı basın-yayın alanında yapısal değişimler için geç de olsa bir şeyler söylediler. Bu olumlu.

Tekelci Yasal Dururken

Basın- yayın alanında "tekel"den söz ederken, düşünce ve sanat alanında kendi görüşünü egemen kılmayı, "düşünce tekeli" yaratmayı kastediyorum öncelikle. Kanımca neşter ilk bu yaraya vurulmalı.

SHP Genel Sekreteri Sayın Baykal, "Türkiye'de rekabete açık bir yayın kurulması lazım" diyor. Ekonomik rekabete mi, düşünsel ve sanatsal rekabete mi? Yoksa her ikisini birden mi kapsıyor sayın Baykal'ın sözleri? Açılması gerek.

1982 Anayasası ile arkalanmış kötü ünlü 141-142 Ceza Yasası'nda durup dururken rekabete açık bir yayın kurulamaz. Sayın Demirel "Özel televizyon için anayasa değişikliğine biz de karşı değiliz" diyor.Pek güzel. Ama değiştirilecek olan yalnızca radyo ve televizyondaki devlet tekeliyle ilgili anayasa maddesi mi? Beyinler üzerinde devlet tekeli kurmaya temel olan maddeler ne olacak?

Kapalı Kutu

Televizyona "aptal kutusu" da diyorlar. Devlet tekelindeki televizyonumuz için biçilmiş kaftan bir ad. Aptal olmadığımızı göstermek gerekiyor.

Magic; sihirbazlık, sihir, büyücülük, büyü, gözbağcılık, hokkabazlık demek. ANAP, Magic Box'a (sihirbazlık, büyücülük, gözbağcılık, hokkabazlık kutusu) arka çıkıyor. Üstelik 1982 Anayasası ile getirilmiş kapı gibi devletçi engellere dokunmadan ve televizyonda devlet tekeline karşıymış (çağdaşmış) görünümü vererek... Şark kurnazlığından doğma şark liberalizmi bu olsa gerek.

Parlamento içi ve dışı demokrasi güçleri bu oyunu bozmalıdır. SHP ve DYP'nin Anayasa değişikliği girişimi ANAP'ı köşeye sıkıştırabilir. Ancak bir koşulla: Öncelikle düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne ambargo koyan devlet tekelini ortadan kaldırarak. Unutmayınız, ANAP "çok şirket, tek düşünce" istiyor. ANAP'ı da sağlayan geleneksel-devletçi bürokrasimiz "tek şirket (yani devlet) ve tek düşünce" inadında. Çok şirkete olanak sağlamak tek başına çözüm olmayacak. Tek düşünce inadını kırmak gerekiyor.

Yasak Hemşerim

Sendikalar, odalar, barolar, dernekler siyaset yapamaz. Bunlar 141-142'ci anlayışın doğal türevleridir. Söz konusu sivil örgütlerimiz şirket de kuramazlar. Demek ki, salt sermaye sahiplerine açık çok şirketli bir yayın düzeni demokratik olmayacaktır. Rekabete sivil kurumlar da, ister tek başlarına, ister birleşerek katılabilmedir, hem de eşit koşullar yaratılmasına değin pozitif ayrımcılıkla desteklenerek.

Parlamento'daki muhalefet partileri, demokratik bir yayın düzeni sağlayacak yasal değişiklik önerilerini Parlamento dışı parti ve sivil kurumların görüşlerine başvurarak, konuyu kamunun tartışmasına açarak olgunlaştırırlarsa; hem sağlıklı sonuç almanın, hem de demokrasi kültürümüzü geliştirmenin yollarını açmış olurlar.

Sosyalistlerin Birlik Partisi, Koordinasyon Kurulu Program ve Tüzük Komisyonları oluştu.

"Birlikte Üreterek Coşku ve Heyecan Yaratabiliriz."

Türkiye'de kendini marksist sol olarak ifade eden bütün partiler, gruplar kişiler birliğin kaçınılmaz olduğunu ve tüm marksistlerin birliğinin gerçekleşmesini savunuyorlar. Bilindiği gibi, dünyamızdaki marksist ve sosyalist hareket bir süredir derin bir değişim sürecine girmiştir. Eski görüş ve uygulamalar reddedilmektedir. Ama yeni görüş ve uygulamalar da henüz kesinlik kazanamamıştır. Yani her şey özlü bir değişim içindedir. Türkiye'nin demokratikleşmesinde ve sivil toplumun gerçekleşmesinde rol oynayacak, olanaklı en geniş marksist çevreleri birleştirecek, çağdaş bir partinin elbirliğiyle yaratılması herkesin kesin katkısına ihtiyaç duymaktadır.

❐ Hüseyin Çakır

Marksistlerin birlik süreci, 23 Haziran Kurultayından sonra 21 Temmuz'da yapılan toplantıda Koordinasyon kurulu, Program ve Tüzük komisyonlarını belirledi. Haziran kurultayında yapılan takvime göre, Kasım 1990'da kadar yerel girişim çalışmalarında ve düzenlenecek panel ve forumlarda program ve tüzük tartışması devam edecek ve Kasım 1990 kurultayında partini kurucuları belirlenecek ve program, tüzük kabul edilecek. Bu sürecin çok yakın geçmişine baktığımızda:

Marksistlerin birlik arayışı 1989 Ağustos ayında Kuruçeşme toplantılarıyla yeni bir sürece girdi. TİP ile TKP birliği 1980 öncesinde ki TKP, TİP ve TSİP arasındaki birlik görüşmeleri 1980 sonrasında yurtdışında devam etti. TİP ile TKP birliği, birleşebilem düşüncesinin somut, pratik bir göstergesi oldu. Birleşme fikrinin güçlenmesine katkıda bulundu.

Marksistler, 1985'te Sovyetler'de başlayan yenilenme süreci ve Doğu Avrupa ülkelerindeki gelişmelerle Türkiye'deki birlik ve yenilenme sürecini iç içe yaşadılar, yaşıyorlar. Doğu Avrupa ülkelerinde marksist partiler bölünürken bizde birleşme kaçınılmaz bir zorunluluk olarak ortaya çıktı.

Her ne kadar dünya komünist hareketindeki bölünmelerde, çatışma ve karşıtlık teorisi belirleyici olmuşsa da, bizdeki bölünmüşlüğün bu anlamda çok kalın çizgiler taşımadığı, politik ideolojik olduğunu söyliyebiliriz.

Türkiye'de Birlik kaçınılmaz kendini marksist sol olarak ifade eden bütün partiler, gruplar, kişiler birliğin kaçınılmaz olduğunu ve tüm marksistlerin birliğinin gerçekleşmesini savunuyorlar.

Marksistelerin birlik sorunlarını tartışmak üzere Kuruçeşme süreci başladı. Temmuz 1989'da "sosyalistlere" başlığıyla 18 kişi bir çağrı yaptı. Böylece birinci Kuruçeşme süreci başlamış oldu. 12-13 ve 19 Ağustos'ta 172 sosyalist biraraya geldiler. Bu toplantıda Birlik Tartışmaları Düzenleme Kurulu (BTDK) oluşturuldu. BTDK kendi görevinin içeriğine ilişkin olarak yaptığı ilk çalışmayı, "sosyalistler arası birliğin teorik ve tarihsel arka planının, imkan ve şartlarını tartışılmasını düzenlemek" diye dile getirmiştir. Bu bağlamda yedi konunun tartışılmasının bu amaca uygun olduğuna karar verildi.

1 - Demokrasi Mücadelesi ve Devrim Perspektifleri.

2- Sosyalist Demokrasi.

3- Enternasyonalizm.

4- Program anlayışları.

5- Ulusal sorun ve Sosyalist örgütlenme.

6- Türkiye'nin Toplumsal Dinamikleri (Sınıfsal, Ulusal vb.)

7- Birlik Düzlemleri ve parti

Yukarıdaki konular İstanbul, Beşiktaş'ta Anıl Düğün Salonunda düzenlenen herkese açık toplantılarda tartışıldı. Bu toplantıların en önemli özelliği geçmişte birbiriyle çok uzak noktalarda duranlarında bir arada birlik arayışı içinde olmalarıydı. Kamuoyu, sol çevreler bu adımdan umutlandılar. 1980 sonrasında Marksistler ilk kez açık biçimde ve bir çok bileşeniyle bir araya geliyordu. Özellikle Marksizmin "bunalım ve kriz içinde bulunduğu" bir dönemde Türkiye'li marksistlerin söyleceklerini herkes bekliyordu.

Ne var ki: Anıl'daki toplantılara katılanların bileşimi ve toplantıların içeriği beklenin çok gerisindeydi. Kürsüye çıkanların büyük çoğunluğu kendi görüşlerini deklare ediyor, kendi tarifini yaptıktan sonra, başkalarıyla farkını ortaya koyuyordu. Bu toplantının sonucu, "Aynılar aynı yere, aynlar ayrı yere gitti" yani herkes bulunduğu yerde kaldı. Toplantılarda çok önemli tezler de ileri sürüldü ancak kimse kimseyi pek dinlemediğinden de daha çok kendi düşündüklerini açıklamayı ve politik propaganda yapmayı düşündüğünden bu tezier hemen hiç tartışılmadı.

Somut bir zeminde oturan birlik çalışmaları oturmaya başlıyor.

Birinci Kuruçeşme'den Sosyalistlerin Birlik partisini yasalda kurmak isteyenlerle, Devrimci Marksist Blok oluşturmak isteyenler olarak iki oluşum çıktı.8 Nisan 1990'da birinci Kuruçeşme Süreci noktalandı.

15 Nisan'da Marksistlerin birlik partisinin kurulması çalışması başladı. Bir çok il ve ilçede birlik partisi yerel girişimleri oluşmaya başladı. Bir dizi tartışmadan sonra, birlik partisi girişimi şöyle tarif ediyordu. **"Çağdaş, demokratik, çoğulcu, sosyalizmi amaçlayan, katılımcı demokrasiden yana, 'acil talepler olarak, demokrasinin kazınılması, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün sağlanması, 141,142. maddelerin ve komünist partisi önündeki yasakların kaldırılması, Kürt sorunun özgürce tartışılabileceği koşulların yaratılması için öteki demokrasi güçleriyle birlikte mücadele edecek" (Birlik Partisi Yürütme Kurul ile Kutlu ve Sargın'ın ortak basın açıklaması Adımlar S.36)**

23 Haziran 1990'da Ankara'da 2000'e yakın delegenin katılımıyla birlik partisi ilk hazırlık kurultayı yapıldı. Yüze yakın delegenin konuşmasının ardından, yürütme kurulu, program ve tüzük komisyonlarında çalışmak isteyen 213 kişi belirlendi. Kurultay bildirisende "birlik ve partileşme sürecinin, katılımcı, yerel ve bireysel girişimlere dayanan, çoğulcu, özerk politika üretilmesini özendirici niteliklerinin geliştirilerek sürdürülmesini kararlaştırmıştır" denildi. "Hazırlık kurultayınca belirlenenler 21 Temmuz günü Kuruçeşme'de biraraya geldiler. Koordinasyon kurulu, program ve Tüzük komisyonları seçildi. Kuruçeşme'de ikinci süreç başladı.

Kaktıda bulunmak istiyoruz. Birlik partisi Program komisyonuna seçilen **Sadun Aren** Program komisyonunda yer alışını anlatırken "bilindiği gibi, dünyamızdaki marksist ve sosyalist hareket bir süredir derin bir değişme sürecine girmiştir. Eski görüş ve uygulamalar reddilmektedir. Ama yeni görüş ve uygulamalar da henüz kesinlik kazanmamıştır.Yani herşey özül bir değişim içnidedir. Kurulmakta olan birlik partisinin bu durumu dikkate alarak program ve tüzügünü değişime ve gelişmelere açık, ama sosyalist kimliğini (Sosyal demokrasiden farkını) vurgulayacak bir biçimde kaleme alınması gerekmektedir. Bunu çok önemli görüyorum ve buna katkıda bulunmak istiyorum" dedil. Koordinasyon kurulu ve Program komisyonunda yer alan **Aslan Başer Kafaoğlu** "Yürütme kurulunda görev alırken faal bir rol almayı, böylece harekete bir hız kazandırmayı düşündüm" dedi. Kafaoğlu, "öteden beri sol içinde tuttuğum yer, izlediğim yol daima birleştirici olmuştur. Sosyalistleri bir çatı altında toplamak, bugünün Türkiye halklarınınıek çıkış ve özgrülüğü

arayış yolu haline gelmiştir" dedi.

Birlik partisi Koordinasyon kuruluna seçilen Erdal Talu, "Hazırlık Kurultayı ile Birlik Partisinin kuruluş süreci, geri dönülmez bir nitelik kazanmıştır. Birliğin alternatifi yoktur ve başlattığımız girişim ortak katkılarımızla başarılı, somut bir sonuca ulaştırmak, paylaştığımız ortak iradenin ve sorumluluğun bir gereğidir. Türkiye'nin demokratikleşmesinde ve sivil toplumun gerçekleşmesinde rol oynayacak, olanaklı en geniş marksist çevreleri birleştirecek, çağdaş bir partinin elbirliğiyle yaratılması, herkesin katkısına ihtiyaç duymaktadır. Ben bu süreçte aktif birbiçimde yer almak ve katkıda bulunmak için aday oldum" dedi. Program komisyonunda görev alan **Tektaş Ağaoğlu**, "Yeni pratinin programı oluşturulurken, partinin kimliğinin ve işlevinin arzu edilir netlikte vurgulanması mümkün olmayabilir. Birliği ve birlikteliği önemsiyorsak bunu doğal karşılamamız gerekir. Bu bağlamda Marksizmin devrimci özünün sulandırılması, marksistlerin kuracakları partiye salt bir demokratik muhalefet partisi işlevi yüklenmesi yönünde eğilimlere olabildiğince karşı durulması bence yerel ve merkezi girişmlerin gündemindedir. Program komisyonunda bu doğrultuda çaba harcayacağım" dedi. **Oral Çalışlar**, "Türkiye'de ve dünyada sosyalizm önemli sıkıntılarla yüzyüze. Birlikte mücadeleye başladığımız ve yıllarca aynı idealleri paylaştığımız bir çok arkadaşımız, eski başarısızlıkları görerek umutlarını yitirdiler ve kendi kabuklarına çekildiler. Bir kısmı ise düzenle uyum sağlayarak, yaşamlarını farklı hedeflere yönelttiler.

İnsanların bu umutsuzluğunu kitlelerin durgunluğu ve hareketsizliği de etkiledi. Ben böyle bir partiyi yaratmanın geleceği yeniden kurmak, umutsuzlukları umuda çevirebilmek açısından gerekli olduğuna inanıyorum." dedi. Koordinasyon üyesi **Mevlüt İlgin** "Bugüne kadar kurulan ve politik faaliyet gösteren bütün marksist partilerde Kürtler hep misafir konumlarda yer aldılar. Bu partilerin yönetimlerinde yer alan Kürtler ise genellikle kendi ulusal kimlikleriyle değil, "saf marksistler" olarak bulundular. Sosyalistlerin Birlik Partisi Kürt marksistlerinin bu tutumunu teşvik etmemeli, onlara yardımcı olmalıdır. Ayrıca eğer parti bu topraklar üstünde faaliyet gösterecekse Türklerin ve Kürtlerin ulusal değerlerine sahip çıkmak zorundadır. Kendi adıma Kürt marksistlerinin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Türkiye marksist hareketine çok şey vereceğine inanıyorum ve şu anda bulunduğum konumlardan kendi katkımı yapmak istiyorum" **Erol Kızılelma**, "Solun, Türkiye gündemine bir alternatif olarak sunulabilmesi, ancak birlik sürücenin olumlu geliştirilmesi ile olanaklıdır. Çünkü geçmişimiz bize ayrı ayrı birşey yapamayacağımızı çok acı bir biçimde öğretti. Amacım solun en geniş beraberliğine katkıda bulunabilmektir" dedi.

Birlikte üreterek coşku, heyecan yaratabiliriz

Bugüne kadar birlik çalışmalarının tümü üstüne, sohbetlerde konuşulanlar, az da olsa yazılıp çizilenlerde ve yerel girişim toplantılarında, çalışmaların "coşkusuz olduğunu, heyecanın yeterli olmadığı, gençlerin bu çalışmalar aktif katılmadıkları ve ilgi göstermedikleri kamuoynun ilgisiz olduğu " söyleniyor. Heyecan, coşku, kamuoyunun ilgisi denildiğinde ne anlaşılıyor? Bu kavramların içini herkes kendisine göre dolduruyor. Birlik partisi koordinasyon kurulunda ve Program komisyonunda yer alanlara bunun nedenlerini sorduk.

Erdal Talu, "Coşku duymak, birşeyleri birlikte üretmek diye düşünüyorum. Birlik sürecinde bugüne kadar eksikliğini duyduğumuz coşku, birlikte düşünce üretme ve Türkiye'nin gündemine etkide bulunacak politik mücadeleyi birlikte organize etme süreçlerinin zayıf kalmasından kaynaklanıyor. Önümüzdeki dönemde yürüttüğümüz tartışma sürecinin daha somut bir içerik kazanması, birlikte düşünce ve politika üretmeye yönelmesi önemli olacaktır. Ayrıca bütün deklarasyonlarda açıklamamıza rağmen gereğini yerine getiremediğimiz şeyi, başlıca eksikliğimizi gidermek ve politik gelişmelere müdahale eden aktif ve kararlı bir mücadele yürütmek gerekiyor. Birlik partisi girişimine kamuoyunun ve basının yeterince ilgi göstermediği savına gelince aynı basının bugünkü politik rejimi hedef alan demokratik çıkışlara hiç de sessiz kalmadığını görmek bize yeterince bir fikir verebilir diye düşünüyorum. "**Sadun Aren**, "Birlik hareketinde heyecan ve coşku azlığı bir gerçektir. Bunun temel bir nedeni sanırım abirliğin geçmişte birbiriyle çatışmış ögelerden (gruplardan) oluşmasıdır. Ama bu coşkusuzluğa karşılık çok güçlü bir birlik iradesinin varlığı da gözden kaçırılmamalıdır. Gerçekten birlik toplantıları pek coşkulu olmamaktadır, ama katılımlar çok yüksek olmaktadır. Ayrıca, birlik hareketinin ülkemizde ve hatta belki de dünyada görülmemeiş bir düzeyde demokratik yöntemlerle yürütülmekte olduğuna da işaret etmek isterim." dedi.

Tektaş Ağaoğlu, ise, "Coşkusuzluk genel ataletin dışavuruş biçimlerinden biridir. Depolitizasyon olgusuyla doğrudan ilgisi var. Dünya sosyalist hareketinin içinden geçtiği durum da psikolojileri etkiliyor. Böyle bir ortamda ben coşku öğesinin partinin kurulup çalışmaya başlamasıyla birlikte devreye gireceği kanısındayım. Herşeyden önce sosyalizm hedefini, kapitalizme buğünden itirazı gündemimizin ana eksenine koyduğumuz görülmelidir. (Böyle bir şeyi "değişen dünya"da adeta utanılası bir " geri kafalılık" tarzında yorumlayan tahliler, yargılar görüşler, değerlendirmeler, tezler vb. de-

DEVAMI 15. SAYFADA

Sosyalistlerin Birlik Partisi Hazırlık Kurulu 21 Temmuz günü toplandı

Koordinasyon Kurulu, Program ve Tüzük Komisyonları çalışmaya başladı

Program ve Tüzük Komisyonları, yeni ve devrimci bir anlayışla çalışma konularına ilişkin öneri ve tartışmaları yerel insiyatiflerle birlikte başlatacak ve yürütecektir.

Adımlar Haber Merkezi- Sosyalistlerin Birlik Partisi Hazırlık Kurulu 21 Temmuz'da yapılan toplantıda Koordinasyon kurulunu, proğram ve tüzük komisyonunu seçti. Toplantı sonucunda basına bir açıklama yapıldı. Hazırlık Kurulu, Türkiye'nin politik yaşamına, gerçekleştirilecek kampanyalarla müdahale edilmesini kararlaştırdı. Hazırlık kurultayının basın açıklamasını ve koordinasyon kurulu ve proğram tüzük komisyonuna seçilenleri aşağıda sunuyoruz:

Sosyalistlerin Birlik Partisi Hazırlık Kurulu 21 Temmuz 1990 günü İstanbul'da toplandı.

23 Haziran 1990'da Ankara'da toplanan Hazırlık Kurultayı'nca seçilen 213 üyeli kurul çeşitli fikirlerin savunulduğu canlı bir tartışma sonunda program ve tüzük komisyonlarıyla Kasım ayında toplanacak olan Kuruluş Kurultayı'na kadar görev yapacak Yürütme Kurulu'nun çalışma tarzını, hedeflerini ve üyelerini belirledi.

23 Haziran Kurultayı'na ilişkin değerlendirmelerin de yapıldığı toplantıda, 10 bini aşkın yerel girişimciyi temsilen 396'sı kadın olmak üzere, 2332 delegenin seçildiği; Kurultay'a katılan delegelerin yüzde 35'inin 36-45 yaş arasında bulunduğu, kuruluş süreci sırasında oluşturulacak komisyonlarda gönüllü olarak görev almak isteyen 361 delegenin 59'unun işçilerden oluştuğu, işçilerin başvuranlar içinde en yüksek sayıyı oluşturduğu açıklandı.

Hazırlık Kurulu, program ve tüzüğün hazırlanması konusunda şu kararları aldı:

Program ve Tüzük Komisyonları, yeni ve devrimci bir anlayışla çalışma konularına ilişkin öneri ve tartışmaları yerel insiyatiflerle birlikte başlatacak ve yürütecektir.

Bu tartışmalara en geniş katılımın sağlanması, yalnızca bu girişimi başlatanlarla yetinilmeyip, birlik partisiyle organik bir bağlantı içinde olmayan bütün çevre ve kişilerin katkılarının sağlanması hedeflenmiştir.

Kuruluş Kurultayı'na kadar geçecek sürenin bir çalışma takvimine bağlandığı toplantıda kurul, önündeki süreci katılımcı, saydam, demokratik ve ülkedeki birikimi kucaklayacak yoğun bir tartışma süreci olarak tanımlıyor.

Kurul ayrıca, Türkiye'nin çok büyük sorunlarla yüzyüze olduğu böyle bir dönemde siyasi yaşama müdahaleyi son derece önemli görüyor ve kendini şimdiden daha etkili siyasi bir mücadeleyle yükümlü kılıyor.

Bu mücadelede görüşlerimizi zenginleştirmek, çözüm önerilerimize; programımıza ve yapılanma sürecimize katkıda bulunmak isteyen herkesi, komünistleri, sosyalistleri, ülkenin bütün değişim güçlerini, ilerici ve demokratları bir kere daha yeniden birliğe ve dayanışmaya çağırıyor; bütün yapıcı öneri ve katkılara açık olduğumuzu belirtiyoruz.

Hazırlık Kurulu toplantısında, yakın gelecekte aşağıda belirtilen konularda Türkiye'nin politik yaşamına, gerçekleştirilecek kampanyalarla müdahale edilmesi de kararlaştırılmıştır:

1. Sansür ve sürgün kararnamelerinin kaldırılması ve bu çerçevede kapatılan "2000'e Doğru" ve "Halk Gerçeği" dergileriyle dayanışma.

2. Memur haklarının savunulması.

3. 141 ve 142. maddelerin kaldırılması ve TBKP, TSİP ve diğer partilere yönelik baskılara karşı çıkılması ve bunlarla dayanışma içinde olunması.

4. Kürt kimliğinin tanınması.

5. İsmail Beşikçi ile dayanışma.

6. Gelişen dünya koşullarında Türkiye'nin çıkarlarına uygun dış politika izlenmesi ve "1 Eylül Dünya Barış Günü"nün kutlanması.

7. Kadınların toplumsal yaşama aktif katılımının sağlanması.

Görev Bölümü

21 Temmuz 1990 GÜNÜ İSTANBUL'DA TOPLANAN SOSYALİSTLERİN BİRLİK PARTİSİ HAZIRLIK KURULU GÖREV BÖLÜMÜ YAPTI

KOORDİNASYON KURULU'NA SEÇİLENLER:

1. Kemal Anadol (121)
2. Hüsnü Okçuoğlu (119)
3. Ekin Dikmen (117)
4. Haluk Gerger (116)
5. Kamil Ateşoğulları (115)
6. Nedim Tarhan (113)
7. Veli Gürcan (112)
8. Çağatay Anadol (108)
9. Aslan Başer Kafaoğlu (108)
10. Akın Birdal (108)
11. Erdal Talu (105)
12. Oral Çalışlar (103)
13. Elif Gönül Tolon (102)
14. Ömer Ağın (97)
15. Yüksel Selek (96)
16. Füsun Öztürk Bayman (93)
17. Abdurrahman Atalay (87)
18. Öncan Keskeç (87)
19. Osman Sakalsız (85)
20. Beyhan Sunal (77)
21. Nurcan Akça (77)
22. Serpil Kirpikçi (76)
23. Atilla Aytemur (74)
24. Enver Sezgin (74)
25. Haluk Tan İpekçi (73)
26. Mürüvvet Demir (68)
27. Erol Kızılelma (66)
28. Nurdane Gedik (59)
29. Mevlüt İlgin (59)
30. Toygun Eraslan (54)
31. Hikmet İşmen (53)
32. Aziz Kaya (51)
33. İlhan Okçu (48)
34. Mustafa Erdoğan (46)
35. Kaya Güvenç (43)
36. Emin Turan (41)
37. Orhan Koçak (34)
38. Ömer Can (33)
39. Musa Öner (33)
40. Baha Coşkun (32)

PROGRAM KOMİSYONUNA SEÇİLENLER:

1. Sadun Aren (110)
2. Halit Çelenk (107)
3. Aslan Başer Kafaoğlu (104)
4. Kamil Ateşoğulları (103)
5. Zülfü Dicleli (101)
6. Tektaş Ağaoğlu (98)
7. Yusuf Işık (84)
8. Alparslan Berktay (79)
9. Celal A. Kanat (79)
10. Kenan Somer (78)
11. Rasih Nuri İleri (77)
12. Talat Ulusoy (55)
13. Veysel Uçum (54)
14. Yücel Gürsel (50)
15. Canan Tokatlı (47)

TÜZÜK KOMİSYONU:

1. Hasan Ürel,
2. Sıtkı Coşkun,
3. Vedat Tekel,
4. Erol Kızılelma,
5. Durmuş Özden,
6. Faruk Üstün,
7. Süleyman Bulut,
8. Nejat Kazan,
9. Kemal Anadol,
10. Aziz Kaya,
11. Selçuk Çalhan,
12. Murat Göke,
13. Sedat Öktem,
14. Latif Şimşek,
15. Muhteşem Özfamar

KAMU ÇALIŞANLARININ SENDİKALAŞMA MÜCADELESİNDE YENİ BİR DÖNEM BAŞLIYOR

Sendikalaşma Girişimi Sonuçsuz Kalmamalı

Nasıl bir sendikal yapının oluşturulması gerektiğine yine kamu çalışanları karar verecek. Siyasi partiler de onların vardığı sonuçlara uygun olarak sendika hakkının eksiksiz tanınması için üzerlerine düşen görevleri düşünmeli, yapılacak ortak girişimler için adım atmalıdır.

❒ Rıfat GÜLER

Bayram öncesi başlayan ve sonrasında yoğunlaşan memur eylemleri, yeni bir döneme giriyor. Çeşitli işkollarında çalışan kamu çalışanları sendikalarını kurmak üzere birimlerde temsilcilerini seçiyor ve Kurucular Kurultayı'na hazırlanıyor.

BELEDİYE MEMURLARININ SENDİKALAŞMA MÜCADELESİ

Belediye Memurları Sendikal yürütme Komisyonu belirlediği çalışma programı doğrultusunda temsilci seçimlerini yapıyor. Seçimlerin amacının kurulacak sendikada tabanın söz ve karar sahibi olduğunu daha bugünden yaşama geçirmek olduğuna dikkat çeken Sendikal Yürütme Komisyonu 155 kişiden oluşacak temsilciler kurulunun 10 Ağustos'ta toplanmasını sağlama çabasında.

Sendikal Yürütme Komisyonu, kamu çalışanları arasında dil, din, ırk, felsefi düşünce ayrımı gözetmeden çalıştığını, dar grupsal çıkarlara prim vermeme amacında olduğunu beyan ediyor ve faaliyetlerinde de bu anlayışı temel alarak tabanın en geniş ve yaygın katılımı ile kararlar alıyor. Gerekçe olarak da bu çalışma anlayışının gelecekte farklı bir sendikal yapılanmanın temelini bugünden oluşturacağı, kurulacak sendikada üyeler adına düşünüp davranan yönetim anlayışları yerine, üyelerle birlikte düşünüp politika üreten yönetim anlayışını bugünden yerleştireceği görüşü savunuluyor.

Temsilcilik seçimleri Belediye'nin her düzeyinde eşit, demokratik katılımla gerçekleştiriliyor. Örneğin Mezarlıklar Müdürlüğü'ndeki sendika temsilciliğine iki imamın seçilmiş olması bunun en canlı örneği.

Çeşitli illerdeki çalışmaların koordine edilmeye başladığı da dikkati çekiyor. Örneğin İstanbul ve İzmir Belediye memurları Sendikal Yürütme Komisyonları işkolu düzeyinde örgütlenme, deney alış-verişi, dayanışma koordinasyonu sağlayacak bir işbirliği içinde olacaklarını kamuoyuna duyurmuş bulunuyorlar.

SAĞLIK İŞKOLUNDA SENDİKALAŞMA MÜCADELESİ

Kamu çalışanlarının sendikalaşması mücadelesinde sağlık işkolununun özel bir yeri olduğunu söylemek abartma olmaz. Sağlık alanındaki hizmetlerin çoğunun kamu kuruluşlarınca veriliyor olması, önemli bir sağlık personelinin kamuda istihdam edilmesi sonucunu doğurdu. Ancak son yıllarda hızla artan özel hastahane ve klinikler yeni bir durumun oluşmasına da yol açtı.

Bugün sağlık alanında çalışan yaklaşık 300 bin kişiden 250 bini kamu sektöründe çalışıyor. Bunlardan ise yalnızca 30 bin 800'ü işçi statüsünde. Yani tüm sağlık personelinin yüzde 12'si işçi kabul ediliyor ve bunların da yarısından daha azı, 14 bini sendikalıdır. Genel ortalama için de sendikalı sağlık personeli oranı yüzde 6'dır.

12 Eylül sonrası uygulanan ekonomik politikalar sağlık personelinin durumunu da son derece olumsuz etkilemiş, meslekleraras uçurum büyümüş statüko bozulmuş bulunuyor. Örneğin kamu hastahanelerinde işçi statüsündeki bir müstahdem 1 milyon liranın üzerinde ücret alırken, memur statüsündeki müstahdem 400-500 bin lira ücret almaktadır. İşçi statüsündeki 5 yıllık müstahdemle, memur statüsündeki 5 yıllık doktor neredeyse aynı ücreti alıyorlar.

İşçi ve memur statüsünde çalışanlara karşı ayrımcı uygulamanın örnekleri sayılamayacak kadar çoktur. Bunun doğal sonucu, o güne dek bu alanda görülmemiş bir hareketlilik ve tepkidir. 1988'de yapılan "beyaz önlük" eylemleri bu tepki ve protestoların ilk örneğidir. Bu dönemde dört sağlık meslek örgütü Türk Diş Hekimleri Birliği, Türk Tabibler Birliği, Türk Eczacılar Birliği ve Türk Veteriner Hekemleri Birliği biraraya gelerek "Sağlık meslek birlikleri Danışma Kurulu"nu oluşturdu. Bu yapı daha sonra iller düzeyine yayıldı, öte yandan da Türk Hemşireler Derneği, Türk Biologlar Derneği ve Teknik Sağlık Mensupları Derneği'nin katılımıyla genişledi.

Sağlık alanında yürütülen mücadele, öteki kamu kuruluşlarında çalışanların yürüttükleri sendikalaşma mücadelesiyle birleşince, sendika talebinin gerçekçi olduğu, memurların, kamu çalışanlarının sendikalaşmasının önünde hiçbir yasal engelin bulunmadığı varolan durumu değiştirmenin biricik yolunun, fiili müdahale olduğu ortaya çıktı.

FAALİYETLERİ BİRLEŞTİRME İHTİYACI

İstanbul'da Eğitim, Belediye, Ziraat, Demiryolu, Sağlık, Mühendislik, Maliyet ve PTT işkollarında kamu çalışanlarının sendikal hakları için mücadeleyi eşgüdüm içerisinde amacıyla oda, dernek ve komisyonlar biraraya geldiler. 11 Ağustos 1989 günü, yani bundan bir yıl önce, İstanbul kamu çalışanarı Sendikal Haklar Koordinasyon Kurulu oluşturulmuş oldu.

Amacını kamu çalışanlarının çağdaş bir örgüt olan sendikaya kavuşması olarak belirleyen kurul, gelişen süreç içerisinde en önemli sorun olan örgütlenmenin değişik işkolları bazında geliştirilmesi ve tabandan gelen talebe dayalı olarak yapılan sendika başvurularının desteklenmesi, yaygınlaştırılması ve kamuoyuna duyurulması çabasında oldu. Çalışmalarının başarıya ulaşabilmesi için işçi sendikaları ile güçbirliği içinde olmak zorunluluğundan hareket eden kurul, işçi sendikalarından somut taleplerde bulundu:

- Çeşitli işkollarında gelişen memur eylemleri yüzünden açığa alınan, sürülen ve gözaltına alınanlar için ortak eylemler düzenlenmesi.

- Yasal başvurusu yapılacak olan kamu çalışanları mitingine fiili destek verilmesi, bu anlamda 26 Ağustos Pazar günü İstanbul'da düzenlenecek Marmara Bölgesi kapsamındaki yasal mitinge katılımın sağlanması.

- Sendikalar kanunun amaç maddesindeki "işçiler" ibaresinin "tüm çalışanlar" olarak değiştirilmesi konusunda çalışma yapılması.

- Kamu kesimindeki örgütsel yapı içerisinde olabilecek sendika girişimlerine destek verilmesi.

- Uluslararası platformlara kamu çalışanlarının sendikalaşma mücadelesinin önündeki engellerin götürülmesi ve destek sağlanması.

- İstanbul Kamu Çalışanları Sendikal Haklar Koordinasyon Kurulu'un çalışma ve toplantıları için sendikaların salonlarından yararlanılmasının sağlanması.

- Sendikalarla, İl Koordinasyon Kurulu'nun ortak yürütme kurulunun oluşturulması ve bir irtibat bürosunun kurulması.

ÇOĞULCU, KATILIMCI BİR MEMUR HAREKETİ

Bir önceki Adımlar'da memur hareketinin en önemli yanını çoğulcu ve katılımcı bir nitelik taşıdığını, bu harekete tek bir politika adına damga vurmanın mümkün olmadığını, böyle bir girişimin hareketi bölmek ve güçten düşürmek anlamına geldiğini vurgulamıştık. Memurların, kamu çalışanlarının sendikalaşma mücadelesinden kısa bir kesit vermeye çalışmamızdaki amaç da hareketin bu niteliğini göstermek içindi. Zaten sendikalaşma fikri, çok çeşitli siyasal görüşten, farlı din sel inançtan, farklı ırklardan insanların, ekonomik, sosyal çıkarlarını korumayı, geliştirmeyi, o işkolundaki emekçileri, çalışanları azami ölçüde birleştirerek bunu sağlamayı temel alır. Siz isteseniz de sendikalaşmanın bu ana fikrini değiştiremezsiniz. Ancak ona kafanıza uygun bir politik misyon yüklemek istediğinizde ortaya çıkan yapı bir sendika olmaktan uzak bir yapı olacaktır.

Kamu çalışanlarının sendikalaşma mücadelesinin bu çok önemli aşamasında, demokrasiye inanan tüm siyasal partiler, işçi sendikaları, her türlü dar polmiük çıkardan uzak bir anlayışla bu konudaki tüm girişimlere destek vermek durumundadır. Kamu çalışanları bu mücadelede eylemiyle açık ve somut istemleriyle yerini alıyor. Nasıl bir sendikal yapının oluşturulması gerektiğine yine kamu çalışanları karar verecek. Siyasi partiler de onların vardığı sonuçlara uygun olarak sendika hakkının eksiksiz tanınması için üzerlerine düşen görevleri düşünmeli, yapılacak ortak girişimler için adım atmalıdır. Bu konuda en büyük sorumluluk da biç kuşkusuz mecliste grubu bulunan siyasi partilere düşmektedir.

SHP ve DYP kamu çalışanlarının sendika hakkının tanınmasından yana olduklarını, İLO sözleşmelerinin uygulanmasını istediklerini açıkladılar. Yani söz var iş eyleme kalmış... Türk İş Genel Merkezi'nin ise bu konuda yeterli bir destek gösteremediği görülüyor. Oysa en büyük sendikal kuruluş olarak ciddi bir sorumluluk taşıyan Türk-iş bu konuda önemli adımlar atabilir, etkili bir destek sağlayabilir.

Çankaya ve Hükûmet tutumunu açıkça belirledi. Onlar akıl ve mantık ölçülerine uymuk istemiyorlar anlaşılan. Artık bütün iş demokrasini yüz kararası olan bu durumun ortadan kaldırılması için vargüçle çalışma kalıyor.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı istatistikleri

ÇELİK-İŞ SENDİKASI'NIN TOPLU SÖZLEŞME YETKİSİ DÜŞÜRÜLDÜ

İSKENDERUN (ADIMLAR)- Çalışma Bakanlığı'nın yasa gereği yılda iki kez yayımladığı ve sendikaların toplu pazarlık hakkının bağlı bulunduğu yüzde 10 barajı ile ilgili istatistiğin Resmi Gazete'de yayımlanması üzerine İskenderun ve Karabük Demir Çelik Fabrikalarında başlayan gerginlik devam ediyor. İşçiler toplu yürüyüş ve telgraflarla Çelik İş Sendika'nın toplusözleşme yetkisinin düşürülmesini protesto ederken Çelik-İş Sendikası genel Merkezi tarafınan yapılan açıklamada "Hiçbir demokratik ülkede raslanmayan yüzde 10 barajı sayesinde siyasal iktidar, sendikaları tehdit etmektedir" denildi.

İŞÇİLER YÜRÜDÜ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanan ve 17 Temmuz tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan istatistiklerde Çelik-İş Sendikası'nın yüzde 10 barajının aşamadığının belirtilmesi aynı gün İSDEMİR'de çalışan 11 bin işçi tarafından protesto edildi. İSDEMİR'de vardiye değişimi sırasında saat 16.00'da toplanmaya başlayan işçiler, Karayolları ünitesine doğru yürümeye başladı. Fabrika çevresinde ve ünitelerde geniş güvenlik önlemlerinin alındığı yürüyüş sırasında"Vur vur inlesin Bakan Aykut dinlesin", "Bakan Aykut istifa", "Bırakın üretim yapalım" sloganları atan işçiler, kararı alkışlarla protesto ettiler. 18 Temmuz gkünü Çelik-İş'in yüzde 10 barajının altına düşürülmesi Bakan Aykut'a çekilen telgraflarla da protesto edildi. Vardiya çıkışında İskenderun Gar'ında geniş güvenlik önlemleriyle karşılaşan İSDEMİR işçilerinin PTT'ye topluca gelmeleri engellendi. Bireysel olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'a çekilen telgraflarda, "Çelik-İş'in barajın altına düşürülmesi siyasi siyasi bir karardır. Bu kararı protesto ediyor ve hakkıyla yerine getiremediğiniz bu görevinizden istifa etmenizi istiyorum" denildi.

BELEDİYE İŞÇİLERİNDEN DESTEK

İskenderun Belediyesi'nde çalışan bir grup işçi adına yapılan yazılı açıklamada Çelik-İş sendikası'nın barajın altına düşürülmesi protesto edilirken imza kampanyası da başlatıldı. SHP Hatay milletvekili Ali Uyar, konu ile ilgili yaptığı yazılı açıklamada, Çelik-İş'in toplu sözleşme yetkisinin elinden alınmasını şiddetle kınayarak, "Geçen yıl toplusözleşme görüşmelerinde dize getiremedikleri Çelik-İş'i bu yıl masa başında ve siyasi ahlakla bağdaşmayan çirkin, basit oyunlarla kağıt üzerinde %10 barajının altına düşürerek elinden toplusözleşme yetkisini alarak işçileri örgütsüz bırakmayı veya sarı sendikalara teslim etmeyi amaçlamışlardır" dedi.

SHP Hatay Milletvekili Mehmet Dönen, İskenderun ve Karabük sözleşmeleri öncesinde Bakanlık istatistiği ile Çelik-İş Sendikası'nın yüzde 10 barajının altında bırakılmasının İskenderun ve Karabük fabrikalarında büyük huzursuzluk kaynağı olduğu gibi üretim kayıplarına da neden olabileceğine dikkati çekti. Dönen, TBMM Başkanlığına verdiği soru önergesinde Bakan Aykut tarafınan yazılı yanıtlanmasına istedi 7 soru yöneltti.

METAL-İŞ DEVREDE

İskenderun ve Karabük'te bir süre önce şube açan Metal-İş, sendika yöneticileri, Çelik-İş sendikasının toplusözleşme yetkisinin düştüğünü gösterir rakamların Resmi Gazete'de yayınladığı gün yaptıkları basın toplantısıyla Demir-Çelik işçilerini sendikalarına üye olmaya çağırdılar. Genel Merkez yöneticileri de İSDEMİR'de kayıt çalışmalarını yakından izlemek amacıyla İskenderun'a geldikleri gözlenirken Metal-İş yöneticileri, kayıt çalışmalarını 23 Temmuz'dan itibaren başlatacaklarını açıkladılar.

Öte yandan, uluslararası forumlarda ve özellikle İLO'da Türkiyedeki yüzde 10 barajı uygulamasının sık sık gündeme geldiğini belirten Çelik-İş Sendikası merkez yöneticileri tarafından yapılan yazılı açıklamada, "Hiçbir demokratik ülkede rastlanmayan yüzde 10 barajı sayesinde siyasal iktidar, sendikaları tehdit etmekdedir." denildi.

Yetkisizlik kararının alınmasınan itibaren işçiler fazla mesaiye kalmayı ve otobüse binmeyi reddettiler. İsdemir toplama merkezinden ünütelere yürüyerek gittiler.

Çelik-İş'in yetkisi nasıl düşürüldü?

Adımlar HaberMerkezi- Çelik-İş sendikası bir mektup yayınlayarak yetkilerinin nasıldüşürüldüğünü kamuoyuna duyurdular. Yapılan açıklamada kısaca şöyle deniliyor.

"1983 yılında çıkarılan yasalarla sendikalar ve işçi sınıfı cendereye sokulmuş, sendikal mücadelenin koşulları ağırlaşmıştır.

Çelik-İş'in barajın altına düşürülmesinin ardında yatılan bir diğer gerçekte devletin metal işkolunda tek sendika tercihinden kaynaklanmaktadır.

17 Temmuz 1990 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Çelik-İş sendikası 9.54'lük bir yüzde toplam 42.368 üye sayısı ile yüzde 10 barajının altınad kalmıştır. 1989 yılının Kasım ayında yapılan inceleme sonuçları hangi gerekçe ile 1990 istatistiğine yansıtılmadı. Çalışma Genel Müdürüğünün 17 Kasım 1989 tarih ve 14646 sayılı yazısında Çelik-İş sendikasının İstanbul ve havalisi şubesinde 4248 üyesi olduğu belirtilmektedir. Bakanlık 17 Temmuz 1990 tarihinde yaptığı açıklamada aynı sayıyı kullanmakta ve şöyle demektedir. "Sendikanın örgütlü olduğu belirtilen İstanbul'daki 67 işyerinden 5'inin yıllar önce kapatıldığı, 5 işyerinde ise sendikanın hiçbir üyesininbulunmadığı belirtilmiş ve sonuç olarak sendikaca İstanbul için 12.872 üye bildirilmiş bulunmasına rağmen, gerçek üye sayısının 4248 olduğu tesbit edilmiştir. "17 Temmuz 1990 tarihinde yapılan açıklama, 17 Kasım 1990 Tarihli açıklama ile aynıdır, ancak Çelik-İş 1990 Ocakistatistiğinde yüzde 10.92 ve 46.974 üye ile geçmiş fakat 1990'nın Temmuz'unda 42.368 üye 9.54 oranıyla barajın altına düşmüştür.

Bakanlığın tutarsız olduğu diğer nokta da Kasım 1989 tarihli incemedeki Çelişk-İş üyesi işçi sayısı ile 1990 nın başından bu yana yetki için çoğunluk başvurusu yapılan işyerlerindeki üye sayısının birbirini tutmamasıdır. Bakanlık ayrıca İstanbul ve havalisi şubesinin delege sayısına yapılan itiraz ile ilgili olarak yapılan ek inceleme sonuçlarını hesaba katmamıştır. Bakanlık tarafından Karabük Şubesi başkanı Enver Bora'ya verilen 8.3.1990 tarih ve 3912 sayılı yazının ekinde Adana, Gebze ve Bursa illerinde 1187 aidat ödeyen üye hesaba katılmamıştır. Bütün bunlar Çalışma Bakanlığının istatistikleri nasıl sendikalar aleyhine bir silah olarak kullanıldığının kanıtlarıdır.

Buna göre Çelik-İş sendikasının Ocak 1990 istatistiğinde açıklanan ve kesinleşene 46.974 üyesine 1 Ocak 1990 ile 30 Haziran 1990 döneminde üyel olan 4389 kişinin ilave edilmesi ve 604 istifanın çıkarılmasıyla üye sayısı 50.732 olduğu ortaya çıkacaktır. Bu rakkam 11.44'lük bir yüzdeyi ifade etmektedir.

MEMUR SENDİKALAŞMASI GÜNDEMDE

❒ M. Kadir

Yıllar süren sabır ve umum karışımı bekleme günde dört vakit memur eylemlerine dönüştü. "Sabah, işe geç gelme, öğlen saraçhane mitingi; ikindi ve bordro yakmak eylemi, akşam Sultanahmet mitingi.

İşi bırakma konusunda olmayan memurlar yemek boykotlarıyla destek oluyorlar. Tüm iş kollarında karınca yuvası örneği koşturuyor memurlar.

Basının haberlerinde olağanüstü ilgi, köşe yazarlarının desteği ile sürüyor. ne varki bütün bu olanlar hedef açısından yeterli niteliğe ulaşamıyor.

Nasıl ki, memur hareketi kendiliğinden gerçek zeminini ve araçlarını bulamamış olarak yayılıyorsa, yazılan haber ve yorumlarda yol göstermekten uzak.

Her iki kesiminde (memur ve basın) gözü sokaklarda. Bahar eylemlerinin eş değeri bir "Yaz eylemleri"ni yaşama coşkusu içinde herkes.

Oysa haber eylemleri büyük bir organizasyonun sonucu yaşanmıştır. "İşyeri komitelerinin" bilgisi, bilinci ve çabası sonucu sendikalarından gelen örgütlü güçleri işçileri başarıya ulaştırmıştır.

Memur eylemlerinde ise tecrübesizlik ve örgütsel zayıflık dikkat çekiyor. Sendikal örgütün olmayışı eylemleri zayıflatıyor.

Bu durumda birinci hedef sendikal örgütün kurulması olmalı. Sokak eylemleri kendi başına sendika kurmaya yeterli değildir. Hatta giderayak memurun enerjisini boşa harcamasına, yorulmasına sebep olabilir. Bu nedenlerle hedefi şaşırmadan ilk olarak sendikal bir örgütün kurulması için girişimlerde bulunulmalıdır.

Memurun sahip çıkacağı bir sendikal örgüt ise, memurlar tarafından demokratik olarak seçilmiş liderleri gerektirir. Memurların ve Kamuoyunun gözünde meşrulaşmış bir sendika, ancak ve ancak seçimle gelmiş bir sendika yönetimi ile mümkündür.

İlk yapılacak iş memur hareketini yöneteceklerin seçimle belirlenmesi olmalı ve ancak başvuru bunlar tarafından yapılmalıdır.

Günümüzde bir çok hukukçu ve bilim adamı memurların sendika kurma hakkının Anayasal engellerinin kalkmış olduğunu, Kanunların artık memur sendikaların önünde engel teşkil etmediğini söylüyor. Bugün sendikal yasalar ve Uluslararası sözleşmeler çerçevesinde memur sendikaları kurulabilir.

Engel bazı bürokratlar düzeyinde kalmaktadır. Bu engeli ulusal ve uluslararası yasaların güvencesinde, hukukçular, siyasiler ve kamuoyunun desteği ile açmak mümkündür.

Memur Sendikalarının kurulması ve sonrasında, kamuoyunun özellikle sosyal Demokrat Belediyelerden beklentisi, ülkemizdeki demokratik memur hareketine örgütlenme ve Toplu Sözleşme sırasında aktif dernek sağlamasıdır.

Petkim'e özelleştirme sanata devletleştirme

Karartma Geceleri - Yönetmen Yusuf Kurçenli: Önce Yasaklandı sonra serbest bırakıldı

❒ Sadık Albayrak

Türkiye'de son yılların en önemli olgularından birisi yoğun bir özelleştirme operasyonudur. Özelleştirme sadece maddi bir süreç olmakla kalmıyor yoğun bir ideolojik, politik süreç olarak da tek doğru, tek çıkış yolu olarak sunuluyor bize. Ekonomide özelleştirme belirleyici süreçken bir başka alanda, sanatta ise tam tersi yaşanıyor. Sanat devletleştiriyor. Bu devletleştirme öyle ince biçimler ve süreçler de yaşanıyor ki dönemin ekonomik anlayışına aykırı, sanatın, bağımsız, sınırsız yaratıcı bir etkinlik olan sanatın özüne aykırı bu durum yeterince kavranamıyor. Sanatı devletin, yani egemen ideolojinin güdümüne sokan bu süreç birçok sanatçıda alkışlanıyor bu nedenle.

Buna sinemadan en somut örnek, filmlere parasal destek için oluşturulan fondur. Para verilecek filmler neye ve kime göre belirleniyor? Tabii ki, bu filmlerin içeriğine, resmi ideolojinin, resmi hakikatlerin yer alıp almamasına göre belirleniyor. Seçme işini şu veya bu bağımsız kurulun yapması bu gerçeği değiştirebilir mi? Hayır. İstanbul Film Festivali'nde Karartma Geceleri filmini yasaklayan kurul, bir gazeteci ve bir Yeşilçam temsilcisi karşısında tek devlet temsilcisinden oluşmasına karşın resmi anlayışla hareket etmekte hiç duraksamadı. Nitekim devletin sinemada bir sermayedar konumuna gelmesi de temelde buna dayanıyor. Sinemanın sınırlarını çizme yolunda sansürün yanında yeni bir araç yaratmak. Konu hiç de sunulduğu gibi devletin sinemayı kurtarmak için başvurduğu bir girişim değil. Sinemayı kurtarmanın yolu, sözgelimi onu yabancı filmler karşısında koruyacak yasaları, gümrük tarifelerini oluşturmaktan geçer. Bu konularda ise yapılan tek şey yok.

Öte yandan devlet sinemaya yatırım yaparken kalıcı ve her sinemacıya açık olabilecek, Türk sinemasına teknik bir temel oluşturacak yatırımlardan özenle kaçınıyor. Sözgelimi ucuz ve kaliteli hizmet sunacak stüdyolar, labaratuarlar, sinema salonları inşa etmiyor. Bizzat belirli filmlere yatırım yapıyor. Sanatsal süreçlere müdahale etmek istiyor. Bunun bilinçsiz, tesadüfi bir seçim olduğunu söylemek ise fazla iyimserlik olacaktır. Benzeri bir uygulama tiyatro alaninda zaten denenmiş ve bir ölçüde meyvalarını vermiştir. Bir düşünelim, ülkemizin yaşadıklarını sahneye getiren, bunu etkin güzel bir estetik biçim içinde gerçekleştiren kaç tiyatro oyunu izledik son yıllarda? Unutulmamış, bizi dönüştürmüş, geniş kitleleri etkilemiş kaç tiyatro oyunu? Tanzimat tiyatrosunun bile yapabildiği, sözgelimi Namık Kemal'in Vatan Yahut Silitre'si kadar olsun ses getirebilmiş hangi tiyatro oyunu?

Şimdi tiyatro alanında ürünleri derlenen bir politika sinemaya uygulanıyor. Sinemada da etliye sütlüye karışmayan, kendi halinde, toplumun sorunlarından uzak bir anlayışın altyapısı oluşturulmaya çalışılıyor.

Petkim satılıyor, Sümerbank satılıyor. Ülkenin ekonomik candamarını oluşturan tesisler yerli- yabancı sermayeye pazarlanıyor. Özelleştiriliyor. Tiyatro, sinema, sanat ise devletleştiriliyor. Özelleştirme şampiyonları toplumun düşünsel, duygusal candamarlarını tekellerine almaya çalışıyorlar. Sanatı devletleştiriyorlar....

DEVAM... DEVAM... DEVAM...

"Birlikte Üreterek...

Baştarafı 11. sayfada

moralizasyonu pekiştirir. Marksist kimliği demokratik ikameciliğe, sınıf perspektigini "komünist" isimine indirgeyice yaklaşımlarla coşku yakalayabileceğimizi ve tutturabileceğimizi sanmıyorum.)

Oral Çalışlar "Kurulacak partinin bileşimi insanlar için cazip gelecekzenginliğe ulaşamadı. Birliğin bileşenleri bugünkü bileşenlerin iç sorunları, geçmişle köklü bir hesaplaşmayı gerçekleştirememiş olmaları ve derin bir muhasebe yapmamış olmaları da çekingenliği artırıyor. Ayrıca TBKP'nin ayrı bir örgüt olarak faaliyet yürütmesi, insanların kafasını karıştırıyor ve TBKP'ninbirliğe yaklaşımı konusunda kendişelerenden oluyor. Bütün olumsuzluklara rağmen Türkiye'de kitlesel bir sosyalist parti kurmanın koşulları vardır" dedi. Sovyet Rusya' da genel olara her yerde, sosyalist ideolojiyi sahiplenen kuruluşların uğradıkları ideolojik yeniliği ve kargışaya dikkat çeken Aslan Beşer Kafaoğl, bugün SSCB ve Doğu Avrupada'ki gelişmelere seyirci kalınmasının da doğru olmadığını söylüyor. Koordinasyon kurulundan Mevlut İlgin "Biz heyecanı ve ilgili yaratakcak bir şey yapmadık ki., Salt kalabalık toplantılarla ve ajitasyon olabilecek, ülke sorunlarının çözümünde söz sahibi olacak bir yaratacak girişimlerde bulunmalıyız. bugün rejimin en zayıf olduğu, toplumun en çok yakındığı ve bizim de en fazla iş yapabileceğimiz alanları tesbit edip bu noktalarda politik sürece müdahale etmeye başlamalıyız. Bugüne kadar kendi içi sorunlarımızı "birlik bozulur" kaygısıyla tartışmaktan kaçındırk" dedi.

21 Temmuz günü yapılan toplantıdan sonra dağıtılan basın açıklamasında şu vurgulanıyor. "Türkiye'nin çok büyük sorunlarla yüzyüze olduğu böyle bir dönemde siyasi yaşama müdahaleyi son derece önemli görüyor ve kendini şimdiden daha etkili siyasi bir mücadeleyle yükümlü kılıyoruz.

Bu mücadelede, görüşlerimizi zenginleştirmek, çözüm önerilerimize, programımıza ve yapılanma sürecimize katkıda bulunmak isteyen herkesi, komünistleri, sosyalistleri, ülkenin bütün değişim güçlerini, ilerici ve demokratları bir kere daha yeniden birliğe ve dayanışmaya çağırıyoruz, bütün yapıcı öneri ve katkılara açık olduğumuz belirtiyoruz.

Karmaşık Sorunlar...

Baştarafı 5. sayfada

Onun için, devletin yeniden demokratik yapılanması, sivil toplumun örgütlenmesi ve devlet ile sivil toplumun karşılıklı etkileşim içinde işlemesi, bütün büyük sorunların çözümünün vazgeçilmez önkoşulu oluyor.

Sosyaldemokratların ve komünistlerin geleneksel politikaları da toplumu (yenilemek amacıyla da olsa) tepeden denetleme ve düzenleme anlayışına göre belirlenirdi. Onların örgütleri de piramit şeklindeydi ve yalnızca dikey bağlantıyla işlerdi.

Şimdi yeni bir program ve tüzük tartışmasına girerken bütün herşeyi gözden geçirmemiz gerekiyor. Şunları önerebiliriz:

Politikamız, aynı anda çok sorunu ele alabilmeli ve bunları hem birbirinden bağımsız, hem de karşılıklı etkileşimleri içinde inceleyebilmelidir.

Bütün sorunları birçok başka güçle birlikte çözmeye çalışmalı, bütün güçlerden gelen etkilere açık olmalı, bütün güçleri etkilemeyi amaçlamalıyız.

Çözüm önerilerimiz toplumsal gerçekliğe en yakın olmayı amaçlamakla birlikte, her zaman ucu açık, toplumsal gelişme ve reaksiyona göre değişebilir olmalıdır.

Örgütsel faaliyetimiz, merkezi politik enformasyonun ışığında ademi merkeziyetçi tarzda çalışan ve birbirleriyle ve toplumla sürekli yatay komünikasyon içinde olan örgütlenmeler üzerinde yükselmelidir.

Özetle, önceden planlanabilir, düzenlenebilir olmayan çağdaş dünyanın karmaşık sorunları, karmaşık çözümler gerektiriyor.

DEVAM... DEVAM... DEVAM...

Birleştirici bir çalışma tarzına ihtiyaç var

Baştarafı 6. sayfada

Önemli ölçüde çıktık bu ortamdan ama hala izleri var. Bu, başta dedikoduyu yapan ya da yayılmasına yardımcı olan insanların yıpranmasına yol açıyor. Kurultayda gördük, birlik sürecinde de görüyoruz. Bu ülkenin onbinlerce Marksisti yok. Marksistler birbirleriyle boğuşarak, bu az sayıdaki marksistin politik yaşamdan kopmasına neden oluyorlar. Onun için pek doğru bir tutum değil bu. Kimseye de yarar getirmiyor.

· Yeni yönetimin geçmişteki sorunlara taraf olmamasından gelen avantajlı bir konumu var. Ama sözünü ettiğimiz tutumlar yüzünden bu avantajı hemen ilk anda yitirme tehlikesi var. Sanıyorum bu yaklaşımın ardında şöyle bir kanı yatıyor. Birileri birileri adına yönetim işini yürütecekler. elbette sorunun asıl muhatabı İstanbul Yönetimindeki arkadaşlar ama ben senin düşünceni almak istiyorum.

Yusuf Kıtıki: Söylediklerin bu kadar yaygın, İstanbul'daki parti faaliyetini riske edecek kadar önemli konular değil. ama az sayıda insan böyle düşünüyor olabilir. Olabilir derken doğrudur demiyorum.

Eğer açıklıktan söz ediyorsak, ben açıklığı tek tek insanların düşüncelerini açık platformlarda savunmaları olarak algılıyorum. En çok açıklık savunucusu kimi dostlarımızın esasında kendilerinin açık olmadığını düşünüyorum. Ben şöyle bir idiadada bulunabilirim: Partide en çok eleştirdiğimiz, yenilenme doğrultusunda az geliştiğini söylediğimiz yoldaşlarımız, sol içinde kendini daha ileri ölçüde aşma, yenilenme ve çağdaş yaklaşımları benimseme konusunda büyük gelişme gösteriyorlar. Bundan böyle bizim partimizde hiçbir üyel öyle inanıyorum ki, kendisinin yönetilmesine izin vermeyecek, vermiyor. Dolayısıyla böyle bir kaygı söz konusu değildir.

· Bunları soruyorum çünkü az veya çok insanlar bunları konuşuyor. Şuna inanıyorum ki artık bu konuşulan konular açığa çıkmalıdır.

Yusuf Kıtıki: Şuna dikkat etmek lazım. Sanki heryerde böyle bir hava almış başını gidiryor. Tek tek kimi yoldaşlarda böyle böyle düşünceler olsa bile, hakim eğilim sağduyudur. Olgun yaklaşım gelişiyor. Dünüceleri karşılıklı olarak açma, politik tartışma kültürü gelişiyor. Aslında gelişip güçlenen eğilim bu. Çok seslilik dediğimiz şey şu anda TBKP içinde yaşanıyor.

Sağlıklı olmayan psikoloji moral eksikliğinden kaynaklanıyor. Moral eskikliğin nedeni bugüne kadar elde edilen kazanımları görememekten ileri geliyor. Kazanımlarımızın farkında değiliz. Birlikte elde ettiğimizi kazanımların yüksek moral gücüyle davranmalıyız. Sargın'ı, Kutlu'yu içeriden çıkardık. Komünistlerin özgürce "ben komünistim" diye açık politika yapmasını başarabildik. Bununla kalmadı, yetmiş yıldan beri ilk kez bu ülkede Konümins Partisi tabelalarını asıyor. İstanbul il yönetiminin ilk toplanısına mahalle muhtarı geldi tebrik etmeye.

Teşekkürle Kıtıki yoldaş.

İSMAİL BEŞİKÇİ ARTIK ÖZGÜR

Yazdığı iki kitapta ve bazı makalalerinde bölücülük yaptığı iddiasıyla yaklaşık 4.5 aydır tutuklu bulunan araştırmacı yazar İsmail Beşikçi 25 Temuz günü İstanbul DGM'de yapılan duruşmasında tahliye edildi.

İsmail Beşikçi hakkında "Devletlerarası Sömürge Kürdistan" adlı kitabından ötürü geçen duruşmada tahliye kararı verilmişti.Ancak "Bilim-Resmi İdeoloji, Devlet, Demokrasi ve Kürt" adlı kitabından açılan dava sürdüğü için tahliye edilememişti . Son duruşmada iki davayı birleştiren mahkeme Beşikçi'nin tahliyesine karar verdi.

Her iki kitabı hakkında TCK'nun 142/3 ve 6'ıncı maddeleri uyarınca dava açılan Beşikçi, milli duyguları zayıflatmakla suçlanıyor. Duruşmada bu iddiayı redden Beşikçi, resmi ideolojinin bilim adamlarına empoze edildiğini, bilimadamlarının resmi ideoloji dışına çıkamadığını ve bu nedenle de türk bilimadamlarının Batı dünyasında itibarlarının bulunmadığını söyledi.

M.K.Atatürk'ün "Şarktaki bütün halklar özgür olacak" dediğini hatırlatan Beşikçi ancak bunun fiilen gerçekleşmediğini sözlerine ekledi. Savunma avukatı Serhat Bucak da, Beşikçi'nin bir bilimadamı olduğunu, propaganda amacıyla kitap yazmadığını, bilimadamlarının ürettiği eserleri kendilerine saklamaları gerektiğini, müvekkillerinin bunu yaptığını belirtti. Mahkeme heyeti 45 yıl ağır hapis cezası istemiyle yargılanan İsmail Beşikçi'nin tahliyesine karar verdi.

BÜRO VE TEMSİLCİLİKLER

Temsilcilikler: * **Ankara**- Mehmet Sönmez Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 47/25 Maltepe Tel: 230 08 75 * **Taşova (Amasya)**- Ömer Ünal, Ballıca Köyü ***Antakya**- Ferit Lif, İnönü Cad. M.Aslan İşhanı kat 3 No 27 ***Bandırma - (Balıkesir)**- Mehmet Aydın, Kaşif Acar Cad. Dumalar Pasajı No: 36/4 ***Gaziantep**- Halaf Şalvarlı-Bey Mah. Abdullah Edip Çiftçi Cad. No:12/2 ***Bakırköy**- Hamdi Eskioğlu Vahap Ünsever, İstanbul Cad. No:38/7 * **Gaziosman Paşa**- Ufuk Erdoğan, Selimpaşa Cad. Selimpaşa Cad. Yılda İş Merkezi. No:20 D:22-23-24, ***Beykoz**- Ahmet Özgün- İsmail Yıldız, İskele Cad. No:3 Kat:3 Paşabahçe, Tel: 322 61 83, ***Ümraniye**- Ali Şen, Alemdağ Cad. No: 53/C ***İzmir**- Vedat Pekel, 1471. Sok. No: 45/5 Alsancak, ***Denizli**- Atilla Ereren, Doktor Cad. Menteş İşhanı, Kat:3 Tel: 366 20, ***Diyarbakır**- Mustafa Dağcı- İsfendiyar Eyüboğlu-Mehmet Karabulut- Salih şimşek, İnönü Cad. Kahtaman İşhanı Kat:4 No: 32 Telx:32732, ***Kocaeli**- Nevzat Cingirt, Ali İhsan Kayalar, Ömerağa Mah. Salkım Sok. ekşiler Han Kat:2 Tel: 14 412 28, ***Mersin**- Adil Alabeyoğlu, Hastane Cad. No:113/6, ***Manisa**- Ramazan Tütüncü, Kuyualan Mah. Erler Cad. No: 113/6, ***Muğla**- Necati Demirel- Özcan Özgür, Belediye İşhanı No:215 Kat:2 Tel: 83 87, ***Sakarya**- Hayri Çifter, Kavaklar Cad. Sürekçioğlu İşhanı, Kat:1 No:38/40, ***Salihli**- Şemsettin Filiz- Eski Garaj Cad. Atatürk Mah. No: 15 ***Çerkezköy-(Tekirdağ)**- Hüseyin Öztürk, Gazi Mustafa Kemal Mah. Edip Sok. Tel: 10 92 ***Antalya**- Ahmet Yalçın Sinan Mah. Atatürk Cad. Birlik İşhanı No:113. ***Eskişehir**- İrfan Pervane- Suat Atsak, İsmet İnönü Cad. Üstün İşhanı No:36 D: 26, ***Tarsus**- Bülent Ufuk Atış, Cengiz Tobel Cad. Yaramış İşhanı No:303 Kat:3, ***Söke**- Mümin Göl İstasyon Cad. No:78 Kat 4/23

YURTDIŞI

Temsilcilikler: ***Federal Almanya**- Aydın Şenesen, Motke Str. 45, 4100 Duisburg, Fax:(49-203) 339 229, Tel: (49-203) 340 395. ***Batı Berlin**- Donau Str. 104, 1000 Berlin 44, ***Avusturya**- Halit Erdem, Mitteisteig 7/19, A, 1040 Wien Te: (43-222) 566 7447, * **Belçika**- Turgay Çelikörs, Chee B. Alsemberg 455, 1180 Brüksel, Tel: (32-2) 345 1076, ***Danimarka**- Ayşe Coşkun, Dyring-parken 1222 th, 2660 Brody Str. Tel: (45-2) 544 262, ***Hollanda**- Semra Ulusoy, Mexico Dreef 229,3563 Utrecht, Tel: ((31-30) 62 30 29, ***İngiltere**- Cahit Baylav, 6 Stoke Newington Roda, London N16 7XN, Fax: (44-1) 923 1902, ***İsveç**- Salih Salman- C.O. Köylüğlu, Visbringen 42 NB, 163/73 Spanga, Tel: (46-36) 6311 ***İsviçre**- Hasan Demircan, Postfahç 56, 5614 Sormenstrof, Tel: (41-57) 271 971, ***Kıbrıs**- Zeki Erkut, 19 Necmi Avkıran Sok. Lefkoşe, Tel: (90-520) 75 407

***Yunanistan**- Veli Karaman Skugela 74/A 11363 kıpseli Atina Tel: 88 23852 ***Avustralya**- Kenan Öztürk 335 Gladstone Road Dandenang, Vic 3175 Tel: 613759 63 49

Abone olmak için aşağıda belirtilen abone bedeline "Su Basın Yayın San. ve TC. A.Ş. Türkiye İş Bankası Türbe Şubesi, Hesap No: 1066904" hesabına yatırmanız ve banka dekontu fotokopisini "Adımlar Gazetesi, Peykhane Cad. No:44/4 Sultanahmet/ İSTANBUL" adresine bildirmeniz yeterlidir.

Abone Fiyatları:

6 Aylık

Yurtiçi 25 bin TL. Yurtdışı (Avrupa) 30 DM.

Yıllık

Yurtiçi 50 bin TL. Yurtdışı (Avrupa) 60 DM.

Değişen Dünyaya Direnen Thatcher'in Sonu Yaklaşıyor mu?

Enflasyon % 9 ile AT içinde en yüksek. OPEC ülkelerinin petrol fiyatlarını artırmalarından sonra, Maliye Bakanı dahil herkes iki sayılı enflasyona çıkılacağını kabul ediyor. Seçimlere yaklaşıldığı bir sırada, şimdiye kadar enflasyonla mücadelesini propagandasının temeli yapmış bir hükümet için böylesine yüksek bir enflasyonun politik bedeli hiç de hafif olmayacak. Dün Kuveyt'in Irak tarafından işgalinin yol açacağı petrol fiyatı artışının olası olumsuz etkisi durumu daha da ağırlaştıracak. Nitekim, iki gün önce yayımlanan bir CBI (bizdeki TİSK gibi) raporu, iş çevrelerinin ekonomik durumla ilgili olarak oldukça huzursuz olduklarını ortaya koydu.

❐ Cahit Baylav

Geçen hafta İngiltere Savunma Bakanı, ordunun insangücü sayısında %18, savaş uçağı, savaş gemisi, tank ve diğer araç-gereçte de oldukça büyük indirimler yapılacağını açıkladı.

Bakan, muhafazakar seçmen tabanını düşünerek, bu indirimlerin İngiltere silahlı kuvvetlerinde herhangi bir zayıflama anlamına gelmeyeceğini, azalan Sovyet tehdidi karşısında indirimlerin daha çok Federal Almanya'daki birliklerde yapıldığını belirtti.

Kimi çevreler bunu Thatcher hükümetinin genel tutumundaki bir değişikliğin işareti olabileceğini düşündüler. Acaba durum bu muydu?

Kuşkusuz, savunma harcamalarında böylesine ciddi bir kısıntıya gidilmesi hangi nedenle dursa olsun olumludur. Ne var ki, içinde yaşanan koşullar ve başka olaylar dikkate alındığında, atılan adımın, köklü bir politika değişikliğinden çok, seçim takvimi ve ekonomik durumla ilgili olduğu anlaşılıyor.

İngiltere'nin yazılı olmayan anayasasına göre seçimlerin en geç beş yılda bir yapılması gerekiyor. Ancak, anayasal süreyi sonuna kadar kullanmak, iktidar partisi için zayıflık işareti olacağından dolayı dört yılda bir seçim gelenekselleşmiş. Bayan Thatcher şimdiye kadar olduğu gibi geleneğe uyarsa, 1991 yazında seçim yapılacak. Yani on ay kadar sonra.

Seçime böylesine az zaman kalmışken ne ekonominin ne de Muhafazakar Parti'nin durumu Thatcher'i rahatlatacak nitelikte.

Enflasyon % 9 ile AT içinde en yüksek. OPEC ülkelerinin petrol fiyatlarını artırmalarından sonra, Maliye Bakanı dahil herkes iki sayılı enflasyona çıkılacağını kabul ediyor. Seçimlere yaklaşıldığı bir sırada, şimdiye kadar enflasyonla mücadelesini propagandasının temeli yapmış bir hükümet için böylesine yüksek bir enflasyonun politik bedeli hiç de hafif olmayacak. Dün Kuveyt'in Irak tarafından işgalinin yol açacağı petrol fiyatı artışının olası olumsuz etkisi durumu daha da ağırlaştıracak. Nitekim, iki gün önce yayımlanan bir CBI (bizdeki TİSK gibi) raporu, iş çevrelerinin ekonomik durumla ilgili olarak oldukça huzursuz olduklarını ortaya koydu.

Thatcher hükümeti, hızlı davranıp savunma harcamalarında kısıntıya giderek durumu biraz düzeltebilmeyi umuyor.

Öte yandan, Muhafazakar Parti içindeki, kimi temel konulardaki ciddi görüş ve yaklaşım farklılıkları Kabine'ye kadar yansıdı.

İki hafta önce, "Avrupa'ya yaklaşım" konusu Thatcher'in sağ kolu bir bakanı daha götürdü. Bu konuda verilen kaçıncı kurban olduğunu varın siz sayın.

Açık sözlülüğü daha doğrusu patavatsızlığı ile tanınan Sanayi ve Ticaret Bakanı Nicolas Ridley, Spectator dergisine bir demeç veriyor ve diyor ki "Almanlara hiç güven olmaz. AT, Almanya'nın Avrupayı ele geçirme aracından başka bir şey değildir. Bağımsızlığımızı Avrupa Komisyonu'na bırakmak Hitler'e bırakmaktan farksızdır" vs. vs

Derginin yayımlandığı gün bu sözler günlük basın, radyo ve TV'de bomba gibi patladı. Yalnız AT çevreleri ve muhalefetten değil, hükümetin kendi içinden özellikle Dış İşleri ve Maliye Bakanlarından gelen baskılar karşısında Thatcher -kerhen de olsa- Ridley'e sözlerini "geri aldırttı". Tabii ki bu gülünçlük kimseyi tatmin etmeyince istifa ettirdi. Her ne kadar Thatcher "bu sözler benim ve Hükümetin görüşlerini yansıtmıyor" dedi ise de pek inandırıcı olamadı. Çünkü, Ridley, Thatcher'in ancak özel sohbetlerde dile getirdiği içten düşüncelerini kamuoyuna açıklamakla tanınıyor. Nitekim, önceki akşam yapılan bir TV söyleşisinde, Thatcher, iki hafta önceki sözlerini unuttu ve "söyleyiş biçimine katılmıyorum ama, Ridley'nin sözleri halkımızın geniş bir kesimi tarafından benimsiyor" diyerek Avrupa konusundaki uzlaşması zor görünen parti içi farklı konumları bir kez daha su yüzüne çıkardı.

Görüş ayrılığının ciddi boyutlarda olduğu bir başka konu ise Kuzey İrlanda ve IRA. IRA'nın son zamanlarda sayısı artan ve giderek Muhafazakar Parti hedeflerine yönelen bombalı saldırıları hükümetin politikasını tartışma gündemine getiriyor. Özellikle, bu hafta başında, Ian Gow adlı Muhafazakar milletvekilinin arabasına konan bomba sonucu ölmesi tartışmayı alevlendirdi. IRA, Ian Gow'un seçimini Bayan Thatcher'a yakınlığına bağlıyor. Gerçekten de Ian Gow Thatcher'in en yakınlarındandı. Gow, hükümetin, 1985 yılında Kuzey İrlanda ilgili olarak İrlanda Cumhuriyeti ile işbirliği anlaşması yapmasına karşı çıkmış ve bu nedenle o zaman hükümetten ayrılmıştı. Muhafazakar Parti içinde sözkonusu anlaşmanın kuzey İrlanda'nın güneyle birleşmesi düşüncesine güç kattığını, bu nedenle IRA'nın ömrünü uzattığını düşünen geniş bir kısım var.

Bu görüş ayrılığına rağmen, Gow, Thatcher'in en yakın ve en çok güvendiği bir kişi idi, öldürülmesi hükümete ciddi bir moral ve politik darbe oldu.

Seçimlere doğru yaklaşılırken, Muhafazakar Parti'nin iç ve dış sorunlarının temelinde "muhafazakarlık" ile dünyadaki hızlı değişimin çatışmasının yattığını görmek hiç de zor olmuyor.

TBKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu

IRAK BİRLİKLERİ GERİ ÇEKİLMELİDİR

Irak'ın Kuveyt'e saldırısı üzerine yaptığı açıklamada TBKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu:

«Ajanlar Irak'ın Kuveyt topraklarında geniş çaplı bir askeri harekat başlattığını bildiriyor. Bu harekat derhal durdurulmalı ve Irak birlikleri geri çekilmelidir. Tersi durumda Ortadoğu'da zaten kritik olan durum daha akarmaşıklaşacak ve bundan herkes zarar görecektir.

BM Güvenlik Konseyi ivedilikle duruma el koymalı ve Irak'ın Kuveyt'ten çekilmesini sağlamalıdır. ABD'nin barışı sağlamak gerekçesiyle duruma müdahale etmesi Ortadoğu'da çok daha tehlikeli gelişmelere yol açabilir, buna izin verilmemelidir.

Hiçbir ülke Irak'a askeri malzeme vermemelidir.

Dünyadaki ve bölgedeki gelişmeleri ciddi şekilde izleyip değerlendirmekten uzak, dış politikası ile Türkiye bu yeni durumda tutarsız ve tehlikeli konumlara sürüklenebilir. Bütün yurtsever güçler şimdi uyanık olmalıdır.

Türkiye hiçbir şekilde toprakları ve hava sahası üzerinden Irak'a askeri malzeme sevkine izin vermemelidir. İncirlik üssünün ve topraklarımızdaki öteki Amerikan üsleri kullanılmasına kesinlikle olanak tanınmamalıdır. Hükümet soğukkanlı bir tutum almalı, açık politika izlemeli ve yeni savaşın biran önce sona ermesi için aktif tutum almalıdır.»